

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRNING

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **18**

DEN 3 MAJ 1925

PRIS **35 ÖRE**

REDAKTÖR
EVA NYBLÖM

Drottning Victoria

öppnade den ståtliga blomsterutställningen i Blå Hallen förliden vecka och ses här överlämna ett pris till en kvinnlig pristagare.

(Foto. Hölmén.)

Å ENA SIDAN — Å DEN ANDRA

Samtal mellan Karl Arierkvist och Moses Isaksheim.

NÅ, MIN BÄSTA GRANNE, jag gratulerar till den stora händelsen. Jerusalems jämmerliga förstöring har fått sin upprättelse, klagomuren som århundraden igenom genljudd av ett hemlöst folks suckar är satt ur funktion och den vandrande juden kan åter i ro slå sig ner över sin läst i någon trång gata vid Damaskusporten.

ERT RÅD, MIN BÄSTA herre, påminner om en mätt och däfts mans bekymmersamma omtanke om folk som äro tanklösa nog att äta för mycket. Men jag antar att ni från någon resa i Södern kommit in i en järnvägskupé full med infödingar. Fastän vilt främmande för varandra ha de straxt kommit i förtroligt sam-

ten. Världshistorien har fått ett nytt märkligt datum och de arma skolbarnen åter ett årtal att plugga in: 1925 fick Isaksheim tillbaka sitt fädernesland. Jag förstår er glädje fastän jag inte kan gilla hela tillställningen utan tycker den vara ett utslag av den världs-sentimentalitet som plottrar sönder kartan i småmulor av återupprättade nationer och nydöpta städer. I mina ögon stod ni annars som en verkligt fin föregångsman, en idealist kan ni tänka er, hr. direktör, som redan realiserat det mål Lindhagen och jag ännu i vår enfald drömma om: inga skrankor länderna emellan, hela jorden ett fostbrödralag som talar esperanto och delar sommarnöje någon stans i trakten av ekvatorn. Och så spelar ni oss det sprattet att gräva fram bakom seklernas avlagringar ert restaurerade Palestina made in England. Det börjar så vackert med ett universitet men naturligtvis dröjer det inte länge förrän ni också har riksdag, försvarsdebatter, chauvinistpress och tullstrider, med fältropet Judéen åt judarna! Vänta bara, det kan komma den tid när ni utledsen på grannlandsbråk, partifejder, religionsträtor, skattebördor, klasskamp och allt annat som hör till ett med moderna bekvämligheter inrett samhälle återigen slår ert huvud mot klagomuren men nu för att utropa: vad hade jag här att göra, jag var väl meschouge som gav mig hemifrån.

Så där lätt som det aldrig går i Sverige. Ni har inte heller velat sitta stum utan upplåtit er mun och börjat tala på det främmande språket, mer eller mindre flytande, men i alla fall med tillräcklig brytning för att det skulle höras att ni var utlänning. Genast slår stämningen om. Minns ni hur skönt det känns att efter sådana erfarenheter sitta igen i en svensk kupé och kunna tala utan att bli begäpad vare sig av nyfikenhet eller misstänksamhet. Jag vet det likaväl som ni. Men just den där känslan av att äntligen vara hemma, att äga ett hem bland nationerna ha så många judar jorden runt bittert saknat. Hur rika förresten ha de varit fattigare än uslaste trasvarg som i allt sitt elände i alla fall kunnat säga sig äga ett fädernesland. Därför skall ni inte missunna juden hans sentimentalitet som ni en smula försmädligt kallar det, ty ni bryr er inte om att inse att för honom är det en känslsak av samma slag som när en ärelös inför offentligheten får meddelande att man gjort honom orätt, han är fri och har återfått sitt medborgerliga förtroende. Han är inte längre den utstötta föraktade uslingen som man hänskrattande jagar bort som med ett käpprapp — det är inte bara Shylock man behandlat så, det vet ni väl. Vilka fordringsägare skulle inte judarna kunna vara emot mänskligheten, om de stode upp och krävde redovisning för sekler av förföljelse och förtrampande. Mins ni när juden var så avskydd att han inte bara måste bo i sin avskilda stadsdel utan också var tvungen att bära en särskild judehatt alldeles som fångarna i Sing-Sing ha sina märkta kläder. Har ni glömt träldomstiden när judarna exempelvis i Tyskland voro kejsarens kammerknechte, d. v. s. hans personliga egendom. Hur mycket av mänsklig arbetskraft och intelligens som skövats i pogromernas hemska blodbad är det både dystert och lönlöst att grubbla över. Ni tror att antisemitismen är något som blivit urmodigt och bortlagt alldeles som ljussaxar och gapstockar. Kära ni, det har väl inte fallit ur ert minne namnet på en man som kunde berätta något helt annat: Dreyfus. Antisemitismen finns nog men den tar av så småningom alldeles som annandagsfrossan och andra omodärna sjukdomar. Litet roligt skall man förresten unna sina medmänniskor också, det blir bra margert att bara säga »sabla dövnicke» eller »fördömda idiot» bröder emellan låt folk gärna slänga ur sig ett ord om judarna för att få litet variation på konfekten. Vi veta ändå att det inte är så illa ment och förresten känna vi vårt eget värde och förstå att varken Gustaf III eller någon av hans efterföljare behövt ångra att vi kommit hit. Om det skulle bli en slutredovisning oss emellan tror jag knappast att vi befunde oss på debetsidan. Men vi tänka inte alls göra upp, tvärtom jag betackar mig för att anses för annat än lika god svensk som ni själv. Vår synagoga hålla vi i ära och helgd, det är oss rikt på minnen alldeles som er Livrustkammare. Men inte behöver någon människa förarga sig över att vi ha den. Det vore ju lika dumt som att rasa åt att det finns ett riddarhus där varken ni eller jag har något att säga till om. Förresten är det allt krent med de unga damernas kyrksamhet, det vet ni från edra egna tempel. Deborah dansar inte längre för arken utan för ett jazzkapell tillsammans med ingenjörer och häradsövdingar och skulle jag engång få det underliga infallet att dra till mina fäders land igen finge jag resa ensam ty av Juda döttrar har blivit fru Lundberg och fru Berglund samt även något friherrinnan Lundstjärna och grevinnan Bergkrona. Och med vem skall jag då äta min selle d'agneau à la Mouton Rotschild — förlåt jag menar mitt lilla påskalam?

Det tänker jag med. Jag menar nu inte er personligen, hr. direktör, ni skulle naturligtvis gapskratta om någon föreslog något så barockt som att ta ner Zorn från väggarna slå in er förgyllda salongsmöbel och börja studera Jerusalems Dagblads hyreslista. Ni trivs utmärkt bra med oss alldeles som jag med er fastän ni har en så makalös tur i bridge, eller är det kanske välspelning? Och jag skulle bli både häpen och förargad om man finge uppleva en utvandring till det förlovade landet från vårt Egypten där köttgrytorna nog äro större än Faraos pålagor. Vem vill överge ett land som älskar er till den grad att den som vågar knysta ordet antisemitism skamsen och rodnande stoppar huvut i en källarglugg eller annstans där den arma mannen inte syns. Ja tror t. o. m. vi hunnit så långt i civilisation att grabbarna inte gitta slänga ordet »fläsk» efter er lilla Odin och er lilla Freja när de komma hem från skolan med stora A i räkning. Till och med Albert Engström har tröttnat på att rita ut den ansiktsprydnad som omsluter ert beprisade fina väderkorn. Ni har förresten själv skrattat åt de fula gubbarna eftersom ni är en förständig karl som begriper er på skämt och vet att vi i alla fall håller styvt på er som den mörka och uppskattade korinten i den svenska säga vad man vill ganska välsmakande kaffekakan. Att ni på lördagarna borstar upp cylindern och går till synagogan för att höra kantor Saul sjunga arior värre än Åke Wallgren och för att smygtitta på Sions sköna mörkögda döttrar vilka likt skygga duvor sitta på läktaren och räkna hemgiften, det ta vi lika lugnt som när annonserna ge oss bud om andra hembygdsfester såsom Norrlands gille med tärande av surströmming och andra hemska ceremonier.

Att vi inte vilja undvara Er; det vet ni alltså. Vilka förnämliga insatser i vår handel och industri, vetenskap, konst och litteratur de edra ha gjort skall jag inte örda mera om för då börjar ni kanske bli orolig hr. direktör, och tro att jag vill ha ert namn på en växel.

Summan av kardemumman: vad skall hela den där Palestina-melodramen tjäna till? Om några år är man ändå trött på allsammans och någon företagsam man har köpt in Jerusalems universitet och gjort biograf och danspalats av det.

FLORIDOR.

CELESTIN.

Skodonens livslängd förlänges avsevärt, om de putsas med AHLGREN'S NOBLESS

Tuben i förminskad skala

Icke dyrare än vanlig skocrème

ALLA HA RÄTT, TYCKER CARL Laurin. Jag tycker tvärtom att alla ha orätt. Tager man nu bara allt det rumor som stått kring Fredrika Bremer-statyn, så måste man väl medge att jag har rätt.

Är det kanske inte orätt att bilda en kommitté och sedan inte handla som en kommitté? Att bilda en jury, som inte tycker att någonting är bra? Är det inte orätt att inlämna tävlingsförslag, när ingen tävling blivit utlyst? Och ännu mer orätt att utse ett av de inlämnade förslagen och säga: detta tar vi, utan jury och tävlan och allting. Och att sedan skaffa majoritet för detta förslag. Men mest orätt är det väl att bilda obstruktion, när sedan kommittén är färdig med sitt beslut.

En av mina vänner föreslog häromdagen att jag skulle gå med henne upp till Sigrid Fridman och se på statyetten, som väckt så mycken ofrid. Från sin sida bad hon att det kunde få vara »alldeles privat», och från min sida anhöll jag om att jag inte skulle behöva skriva.

Jag har nämligen aldrig kunnat hysa någon personlig fanatism för Fredrika Bremer. Jag kan inte hysa personliga kärlekskänslor för någon som jag aldrig har sett. När jag läser böcker, kan jag älska boken men icke personen. Om Fredrika Bremer blir framställd gammal eller ung, med händerna i kors eller med bok, synål eller köksvisp i handen, är mig ganska likgiltigt. Hon hann ju med att vara både ung och gammal, med att handskas med både bok och nål och köksattiraljer. Kanske till och med att sitta med händerna i kors. Jag resonerar som så, att alla, som skola framställa henne, ha ändå orätt. Ty ingen har sett henne. De kunna framställa hennes verk och tidstyp, men ej henne själv.

Vi voro några stycken och sutto och diskuterade huruvida kommittén haft rätt eller orätt. Jag tyckte att kommittén hade orätt. Antingen skall kommittén icke utlysa någon tävlan, eller skall kommittén utlysa tävlan. Att titta här och där på statyer är lite fruntimmersaktigt. Det påminner mig om när Hälsingfors damer första gången skulle samlas till aktion. De kunde räknas i hundratals. De hade just beslutit en sak, när en av dem steg upp och frågade, om inte damerna ändå tyckte att det skulle vara på ett annat sätt. Och det fanns damer, som tyckte att det skulle var på ett annat sätt. Så gick beslutet utan vidare spisning om intet och man begynte omrösta på nytt. Det skulle alldeles säkert ha varit mindre orätt, om den här kommittén hade utlyst en tävlan. Det skulle också sett mindre orätt ut.

Vi skall taga ett exempel. Jag sitter i en kommitté för nödlidande. Jag känner en familj som lider nöd och de andra känna inga nödlidande. Jag börjar i kommittén att tala om mina kända nödlidande, och får några på min sida. Vi omrösta. Mina nödlidande bli ihågkomna med de flesta rösterna. Och sedan finns det naturligtvis dem som bråka. De ha orätt. Ty när en kommitté har röstat, så har den röstat och det måste vara rätt vad den gör. Och ändå är det inte riktigt rätt. Vem garanterar att mina nödlidande i själva verket är de

Ett sprakande och spirituellt kåseri, fullt av satir och medveten naivitet, av Alma Söderhjelm, som efter sedan hon varit en av de få utvalda att få se den med så mycken mystik kringvärda Fredrika Bremerstatyn tar till orda i saken och med vanlig skärpa yttrar sig om både striden och stämningen kring statyn och om statyn själv.

mest nödlidande? Inte jag. De andra ännu mindre. Och allmänheten som gett pengar, skall tycka att den som lider mest nöd skall bli först hjälpt. Men hur det nu är känns det ändå som vore det orätt, när jag skaffat mina bekanta nödlidande den där hjälpen. Det är inte för den här gången orätt. Men nästa gång kan en annan ha bekanta, som inte är så nödlidande, och ändå tigga pengar för dem. Och då blir det ej blott orätt, utan även en oförrätt.

Jag hade stämt ett möte och väntade med otålighet att få se den omtalade statyn. Men fröken Fridman slog sig ned och pratade utan att låtsas om någonting. Hon talade om hur hon hade blivit »bekant» med Fredrika Bremer, och hur hon »lärt sig älska» henne, som orden föllo. Jag tycker inte om sentimentalitet. Om en annan hade sagt de där orden, skulle jag

Damernas A. B. C.

I Damernas A. B. C.-tävlan har priset erövrats av signaturen »Sulver». Bland Sulvers verser återge vi följande:

- B. Brändström, Elsa i Samara trotsat köld och smittofara samlat pengar till de svaga bättre giva än att taga.
- E. Elsa Bernadotte är uti K. F. U. K. kär reser runt kring hela jorden och förkunnar helga orden.
- F. Frida Stéenhoff vill så gärna fria äktenskapet värna. Flera böcker har hon skrivit har förresten mormor blivit.
- K. Karin Larsson, maka, mor, hemma uti Sundborn bor Ännu finns det gott om ungar bland fru Karins björkedungar.
- M. Mårtensson den lilla Mona blev bekant som "Ebba Dohna" Filmar här och lite där mest som liten hjärtans kär.
- S. Selma Lagerlöf den blida känd är över landet vida. Forna tiders kvinnor än Tjusa sena tiders män.
- A. Ärkebiskopinnan hjälper hellre än hon någon stjälper. Hon har många krigsbarn frälst. Språk hon kan och vad som helst.

Till dem som i denna tävling ej lyckats komma med bland prisvinnarna, önskar Idun: Välkommen åter en annan gång och tag Fortuna med som beskyddande gudinna på vägen.

antagligen ha blivit mycket avkyld. Men hon sade dem så hurtigt. Med liten smula ironi i ögat. Hon sade det med något av den där lustiga sentimentaliteten som ingen blygs över att uttala ute i stora världen, men som hos oss ofta får en bismak av unkenhet.

Samtalet gick vidare in på Fredrika Bremer. En av de närvarande sade: Min mamma kände Fredrika Bremer. Hon for en gång i båt på Norrström med henne. Hon brukade tala om det för oss barn. Det var fullt med folk i båten och en mycket varm sommardag. Min mamma såg då, hur Fredrika Bremer spände upp sitt parasoll och höll det så, att det gav skugga åt roddaren. Antagligen observerade varken han själv eller någon annan, att hon gjorde det avsiktligt. Men min mamma fattade sedan den stunden ett sådant gränslöst intresse för henne.

De andra hörde på under andakt. Det var idel »Fredrikor», som en vän till mig brukar kalla de typiska kvinnoakskvinnorna. Och jag vet inte, men jag tyckte också att det där om parasollet var vackert.

— Nå, skall vi inte titta på statyn? Det var en av gästerna som vågade förslaget.

Och så lyfte fröken Fridman doket. Jag hade gjort ett annat förbehåll, när jag kom: att jag inte skulle behöva uttala mig om verket. Jag förstår inte bildande konst. Det finns tillräckligt med folk, som låtsas förstå sådan, och därför har jag från begynnelsen beslutit att ej ytterligare öka deras antal. Och jag medger att jag förstod inte alls denna. Men Fredrika roade mig. Ja, kanske gjorde hon till och med intryck på mig. Det var som hade hon rört sig, gått fram mot ett mål. Hon hade inte bahytt, och hon hade varken bok eller visp i handen. Man tänkte överhuvud inte på om hon hade något i handen. Inte ens om hon var gammal eller ung. Inte ens om det var Fredrika Bremer. Man måste bara tycka att hon var rolig och lustig.

— Nå? De tittade på mig och undrade vad jag menade.

— Jag har ju sagt att jag inte förstår mig på konst.

— Men du kan väl yttra dig i alla fall, sade någon.

— Jag tycker det är en väldigt skojig gumma, sade jag.

Men det skulle jag inte sagt. Det blev nämligen förstämning. Och efter en stund slängde konstnärinnan doket över sitt verk.

Nu är jag ju inte alls konstförständig. Men när jag gick hem från den där lilla seansen, hade jag det bestämda intrycket att kommittén hade gjort rätt i att bestämma sig för den statyn. Och framför allt att min goda vän hade haft rätt i att taga med till fröken Fridmans ateljé. Ty mitt intresse för Fredrika Bremer hade blivit väckt.

Kanske hade jag ändå orätt. Kanske ha alla rätt. Och sålunda även Carl Laurin.

Alma Söderhjelm

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

ETT EGET TIMRAT KONSTNÄRSBO

HOS EN SVENSK KONSTNÄRINNA FRÅN SMALAND I HENNES DANSKA HEM. — AV ANNA LENAH ELGSTRÖM.

Portalen till det PoulSENSKA hemmet i Charlottenlund.

Den vackra hallen med det välvda taket.

Elisabeth Bergstrand-Poulsen.

»DÅ TAKET I SALEN SKULLE VÄL-vas», skrev den unga, svenska konstnärinnan Elisabeth Bergstrand, gift med den högt begåvade danske skulptören Axel Poulsen, för några år sedan till undertecknad, »kunde inte min man reda sig själv, utan jag måste hjälpa till. Att konstruera ett dylikt valv är inte värre än att bygga en båt, men man måste vara två för att kunna hantera de väldiga bjälkarna. Våra bägge pojkar voro små och ingen hjälp hade vi i huset, vi måste alltså upp kl. 2, halv 3 om morgnarna och arbeta medan barnen sovo. Men det var mitt i sommaren och alldeles ljusst. Jag glömmar aldrig hur vackert och festligt det var att se solen gå upp bakom skogen, långt efter det vi börjat arbeta och lysa in genom den smala, höga öppningen, där sedan det vackra rosettfönstret blev infattat, och hur vi blevo målade vackert röda i ansiktet och hur rummet fylldes med ljus så att man redan på det stadiet kunde se hur vackert det skulle bli.»

Ja, vackert har det också blivit, detta Elisabeth Bergstrands och Axel PoulSENS gemensamma hem, så underbart vackert som blott ett verk, tillkommet på ett sådant sätt, kan bli. Under tusen motigheter, tusen ibland till synes oöverstigliga svårigheter — jag vet det, som följt det från den första stund det begynte resa sig ur jorden och folk från hela Charlottenlund, ja, Köpenhamn med, vallfärdade dit för att se

Anna Lenah Elgström presenterar här med sympati och förståelse en svensk konstnärinna, maka till den danske konstnären Axel Poulsen, och bosatt i Danmark.

på underligheten — två unga människor, som nästan ensamma byggde sig sitt hem. Dock gävo de aldrig tappt, ty de höra bägge två till det sällsynta slags människor — sällsynta t. o. m. bland dem vilka

En angenäm semester

tillbringar den, som medföljer Iduns sälls-kapsresa till Schweiz. Resan startar den 7 juni från Trelleborg och går till Paris, Schweiz, Italien och hem genom Tyskland. Pris med resor och vägre under 3 veckor 675 kr. Anmälningstiden utgår den 15 maj. Adressera anmälningen till Iduns red., Stockholm.

leva av och för konsten, bland kritiker, konstnärer, skönandar och konstdoktorer — vilka älska skönheten så djupt, med en så lidelsefull längtan att skapa fram den överallt omkring sig, att de för denna längtans skull pålägga sig de strängaste försakelser och tåligt arbeta år efter år med detta enda mål i sikte.

Deras hem är ett utslag av denna längtan, deras konst ett annat. — Ända från barndomen ha de pinats så utsägligt av allt som varit oäkta, fult och tarvligt att de helt enkelt inte kunnat uthärda det! säger Elisabeth Bergstrand på sitt intensiva, nästan sydländska sätt, där hon står, svart-hårig, brunskinnad och mörkögd som en italienska. Eller som en av det mörkhåriga Värendsfolket till vilket senare hon hör. Från Långasjö i Värends hjärta med dess gamla bondekultur och ålderdomliga sedvänjor bland de gamla, fina bondesläkterna, kom hon vid 19 års ålder till Konstakademien i Stockholm — med hundra sammansparade kronor på fickan, som skulle räcka långt in i en dimmig framtid.

Men hon hade lyckligtvis mer än dem att bygga på — en originell begåvning, en levande kärlek till konsten, en seg småländsk vilja att övervinna svårigheterna med.

Sådana funnos i rikt mått för en ung lantflicka, som inte kände en människa i Stockholm och måste reda sig alldeles själv. Men de slutade dock med stor glädje. Hon fick Cedergrenska stipendiet till utrikesstudier i 2 år — två år av fruktbarande arbete och resor i Frankrike, Alger och Italien — där hon råkade sin make och gifte sig med honom.

Så kommo 7 år, vilkas historia uteslutande är det ovannämnda, i dansk arkitekturs annaler redan berömda huset. Men

(Forts. sid. 527.)

Dålig Matlust **IDOZAN**
övertvinnas snabbast med
Erkänt bästa järnmedicin. Rådfråga Eder läkare.

KARLSONS KLISTER
lagar allt som brister

KONSTNÄRLIGA HATTAR OCH KONSTIGA

HUR HERRAR MODERNA MÅLARE VILJA PRYDA DAMERNAS HUVUDEN

(Originalteckningar för Idun.)

En av Falangens män, Otte Sköld, har föreslagit ovanstående tre hattar.

Överst till vänster: Isaac Grünewald är satirisk och låter sin underbara kaktushatt åtföljas av dessa föreskrifter: "Denna hatt kan utföras i alla tänkbara färger och stoffer, men bäres under alla omständigheter uteslutande till kanariegult hår med skiftningar i gendarmeblått och laxrött. På skorna bäres sporrar."

Det här skall vara en modern dam i en konstnärlig hatt sådan som en annan Falangherre, Herman Lindkvist, ser henne.

HERRARNA BRUKA ALLTID HA ETT fasligt bekymmer och voja sig över klädgalna damer. Har Ni någonsin kommit hem till Er man med en ny hatt utan att han har mött Er med ett överlägset leende och något mummel om: "jasa, det där ska vara en hatt." Väl medveten om denna smålek, som kvinnorna jämt få utstå från männens sida, överlade Iduna en dag i sitt inre och kom till ett listigt beslut: "Jag skall uppmana skapelsens herrar och just dem, som syssla med konst och smak och dylikt, att de göra en hatt sådan som de skulle vilja att damerna bure."

Tänkt och gjort. Iduna gick till den store Isaac och till Falangens män, som just hade öppnat utställning på Liljevalchs och gjort stor berättigad succés. Rita en hatt åt damerna, bad hon. Och se, de lyssnade på hennes ord och en dag hade Iduna hattarna i handom. Resultatet ses härovan och bredvid. Iduna vet inte om de goda konstnärerna tagit sin uppgift så värst allvarligt, så allvarligt som det djupt betydelsefulla och till sina konsekvenser förkrossande uppdraget var menat. Men det gör ingenting, Iduna vill gärna tro att deras förslag äro allvarliga, ty de äro alltför fruktansvärda och tacksamma vapen för damerna mot alla framtida glåpord från herrarna.

Ska nu detta vara hattar att gå på gatan med?! kunna damerna med förlov fråga. Och därmed får nog den grinige äkte mannen så att han tiger. Gör han det inte, sätta vi på oss en av de konstnärliga hattarna och tvinga mannen med på promenad.

Ewald Dahlskog är den allvarligaste av konstnärerna, hans hatt med böjligt brätte i flätor av filt och strå kan en normal kvinna möjligtvis bära.

Stopa kaffet och drick
CAP
KAKAO

i originalförpackningar å 100 gr. å 500 gr.
är tillverkad av bästa fullmogna kakaobövar
utan tillsats av varken kanel, vanilj eller kemikalier.
Den som smakat **CAP KAKAO**
dricker den sedan dagligen.

ROMANTIK PÅ SCENEN

ROSTANDS PJÄS PÅ DRAMATEN.

EN MUR, OMSPUNNEN AV GERANIUM och glycinia, som skiljer två trädgårdar åt. En blommande gammal mur, ovan vilken man ser varandra i solnedgångens längtansmättade ljus eller i månens överklighetssken. Det är den symbol av romantiken, kring vilken Edmond Rostand spunnit en handling i tre hela akter, mättad med galliskt humör och fransk sentimentalitet, med poetisk väldoft och molieresk sedepedagogik.

Två ungdomar, som i murens hägn tjasas av litterära förebilder, romaneska äventyr och fagra lånord. Att gifta sig på grund av föräldrars överenskommelse, som brukligt är, för att bli vanliga små borgare och i sin tur föda ett nytt släkte av vanliga borgare, lockar dem icke. De kyssas bland geranieblommor, de leka Romeo och Julia och deras fäder, de goda grannarna Bergamin och Pasquinet höra dem tala om släkthat, kvinnorov och blanka värjor. Och den trolska blomstermuren, vid vilka de hederliga borgarna, de förmenta fienderna, var afton i hemlighet hålla pratstund, inspirerar dem att spekulera i romantik. De vilja för sitt liv gärna gifta bort sina barn med varandra, merr inse, att de bäst skola komma till målet genom kvinnorov och blanka värjor. Alltså anordnas med Straforels tillhjälp en regelrät enlevering. Och resultatet blir gott.

I andra akten är muren, romantikens symbol borta. Man har rivit ned den som numera obehövlig. Man ser varandra och verkligheten i vitögat. Men det är ingen lycka med det. Det blir irritation och gräl mellan de gamla och det blir brytning mellan de älskande, vilka icke hitta rätt på sin kärlek, när de romantiska attributen saknas. De gamla besluta att återgå var till

Rostands Romantik har nyligen återupptagits på Dramatiska teatern i Stockholm och givit Nils Personne tillfälle att åter briljera i sin gamla roll.

sitt och bygga upp muren på nytt, på ömse sidor om vilken de hade sina trevligaste stunder, innan det irriterande samlivet begynte. De unga skiljas och Percinet drar ut i världen till andra och nya äventyr.

I sista akten kommer den sanna romantiken. Den som utan litteraturens och ro-

Mona Mårtensson i Romantik. Foto: Jäger.

maneska grillers tillhjälp föder mänsken och solsken, alstrar tusen blommor och blad på alla murar och vägar och stigar, och framför allt i människornas hjärtan, och som heter Kärleken.

Undertecknad hade aldrig förr sett stycket i Sverige. Men jag vågar tro, att man varit alldeles för skugggrädd, när man besatt rollerna med så tydlig avsikt att framhäva Straforel. Med denna rollfördelning blev han alltför ostentativt allena härskande. Nils Personne har många mer omfattande uppgifter på sin långa och breda repertoar. Men i denna roll ger han ett koncentrat av sitt bästa: den mästertliga tekniken, gehöret för stil, det sprakande sprudlande lynnet. Tänk att kunna tala vers som vardagsprosa utan att bryta rytmen! Herr Personnes Straforel är för övrigt en enda levande protest mot det höga nummer, som det svenska födelsedagsfirandet roat sig med att fästa över den beundrade skådespelarens huvud.

De båda fäderna blevo, även såsom kalkborgare betraktade, alltför obetydliga. De unga voro mer sköna och lyriska än egentligen romaneska. Men vad det blir tröttsamt med skönhet och lyrik genom en hel pjäs! Det förblev i alla fall endast elevprestationer för båda kontrahenterna. Herr Sjöstrand borde i tid vinnlägga sig om att tala tydligt, fröken Mårtensson om att tala riktigt. Hennes repliker verka alltid utslungade på grund av egen tillskyndelse och ganska på måfå.

Herr Personne hyllades hjärtligt.

En var som vill göra bekantskap med verkligt fransk och verkligt förstklassig romantik, kan här få sitt lystmäte tillfredsställt.

ALMA SÖDERHJELM.

ETT TAL AV HENNE FÖR HONOM

Ja han är större, starkare till växten. Hon är hans revben endast — efter texten Hans hjärna är bevisligt mycket tyngre. När hon blir gammal, blir han bara yngre. Hon njuter svala skuggan i den park där han i svett och möda brutit mark och hennes barn få växa i det hem som han med sten på sten har byggt åt dem. Han sår och skördar säden i försakelse som hon får njuta se'n i form av bakelse. Han driver blommor till en sällsynt prakt att hon ska bruka dem till skönhetsmakt. När han dem drivit till kultur i massa, så går förtjänsten strax till hennes hushållskassa.

Han ordnar, gör reklam och ställer ut sin vara.

Hon såsom jag i dag får njuta middag bara. Hon har väl rösträtt, men hur hon orerar, så är det han som styrer och regerar.

Man sagt att vissa områden lär finnas där mannens arbete blir sämre än en kvinnas.

I hemmet. Ja, att laga mat och diska

Den stora blomsterutställningen i Stockholm firades bl. a. med en fest där bland massor av tal också hölls det sedvanliga för kvinnan. Mindre vanligt var däremot att hon svarade i ett versifierat anförande författat och uppläst av fru Brita Juhlin-Dannfelt, maka till borgarrådet och själv stadsfullmäktig. Att hon strödde rosor för mannen passade ju vid en blomsterfest, att rosorna alldeles saknade törnen är ett vackert bevis för hur högt trädgårdskonsten hunnit — vid festmiddagsbordet. Med författarinnans älskvärda tillstånd meddelas här en del av talet.

och sköta ungarna när dom e' friska och sopa golv, det kan hon, liksom damma och utan konkurrens hon är som amma. Men allt det där blott uti enkelhet.

Så snart det fordras högre kvalitet på arbetet så lita vi till män gunås —

med undantag av amningen förstås. Skall maten vara extra fin och såsen fet och tjock,

så ersätts kokerskan med kock. och skall serveringen bli fullt tiptop, så tar man kypare att passa opp. Kan kvinnan fostra barnen? Ja som små hon lär dem tala och hon lär dem gå men när de vuxit upp till högre id då är det mannens fostran som tar vid vid högre skolor, universitet och uti yrkena i allmänhet. Det finns ej kall, där inte mannens snille kan överglänsa kvinnan, om han ville, och mästerpriset över henne vinna. Jag ville vara man — nej jag vill vara kvinna.

Ty som hos Heidenstam den gamle Muc-hail står på Kasans tak och ropar vis av är sin bön till den som sorg och glädje delt så står jag och mitt rop med hans förenar: Jag vill blott vara kvinna för att helt få älska mannen så som han förtjänar.

Millidin Frostsår, Kylskador, Bylknölar, Röda spruckna händer o. s. v.

Obs! Marknadens förnämsta barnsalva.

Burkar 2: 75, tuber 2: 50, askar 1: — i alla affärer. Mot postförskott från **MILLIDINFABRIKEN A.-B., Helsingborg**

BLUS BLIR ELEGANT KEMISKT TVÄTTAD ELLER FÄRGAD HOS ÖRGRYTE KEMISKA · GÖTEBORG

ROSEN FÅR PRISET SOM FAVORITBLOMMA

RESULTATET AV IDUNS OMRÖSTNING PÅ BLOMSTERUTSTÄLLNINGEN. ELLEN CEDERSTRÖM TYCKER OM FLITIGA LISA OCH RINGVALL FÖREDRAR MASKROSEN.

BLOMSTERUTSTÄLLNINGEN I Stadshusets Blå hall i Stockholm var synnerligen lyckad och talrikt besökt. Jämte blomornas blad uppmärksammades även bladen i en bok som Idun lagt ut och omkring vilken publiken ständigt stod samlad, intresserat läsande. Bokens titel löd »Vilken är Er favoritblomma?» och författare var publiken själv som skulle med några ord ange sin personliga smak ifråga om blommor.

Omröstningen är nu färdig och därav framgår att rosen utgått som segrare med en stor majoritet som visar att blommornas drottning ännu har publiktycket.

Jag allting ville samla
uti en gyllne ros
ty den allen kan famna
allt gott, som gives oss

kväder konstlöst en fröken Bojan, som emellertid tycks ha uttryckt mångas mening ty flera röster ha givits åt den praktfulla skära rosen Golden Ophelia. Mörkröda rosor tyckas annars ha en stor krets beundrarinnor och bland dessa röda är Hadleyrosen lika säker favorit som kaiserin Augusta Viktoria har företrädet bland de vita rosorna.

Förresten visar denna blomstervännernas opinionsyttring ungefär vad man visste förut nämligen att tycke och smak äro oerhört skiftande: förgät-mig-*ej*, blåklocka, liljekonvaljer — själva stadsträdgårdsmästaren tycker bäst om deras vita och aromatiska klockor — linnea, gullviva, viol, nejlika, kungsljus, blåsippa, pensé, guldregn, blåklint, chrysantemum, lilja, gökärt, hortensia, blå iris, syren — se där en brokig bukett, hopsatt av publiken själv. Man har t. o. m. omröstat på tyska och andra främmande språk. »De vackraste blommorna glädja människan och sol och ljus komma genom dem i vårat hem», skriver en tysk och en annan ger det förståndiga rådet: låt blommorna själva tala! En prosaisk och beräknande blomsterhandlare bekänner helt öppenlyst att de blommor som behaga honom mest äro de som fortast vissna (hos andra, menar han väl). En medlem av det otäcka könet ger sin sarkasm luft i bekännelsen att »åt var dum och tokig fjolla giver jag en stor pion». Hr V. Lundquist tycker om alla blommor men mest äkta rosor på kvinnans kinder och i den smaken är han nog inte ensam, alla pudrade och sminkade skönheter till trots. En man trogen sin makas minne gör följande beaktelse

Vilda liljekonvaljer kärast är
ty dem en älskad maka höll så kär.

Mitt hjärtas ros! utbrister hr. Andersson och hr. Olle som tydligen älskar det matnyttiga svärmar mest för gurkblommor. E. Myhrman föredrar linnean därför att den är alltför fulländad att av en trädgårdsmästare kunna — fulländas. Och Andrea Lindberg motiverar sitt tycke för nejlikan: omväxlande till färg, med härlig doft, kanske hållbarast av alla avskurna blommor. Den damen som röstat för Löjtnantshjärtan — med »!» — har blygt nog dolt sig bakom ett par initialer men Folke Wallgren för-

döljer inte att »jag älskar tistlar då de ej stickas.» C. V. Rehnfeldt älskar alla klippträdgårdens små, från fjällbruden till Sedum och för Olle Källander hägrar narcissen — studentblomman. Rosor om och i sprucket krus! citerar Ellen Kjellman men Rosetzsky som är mindre poetisk och mera krass tycker om »alla blommor som betala arbetet!»

Bekanta personligheter figurera också i boken. Anna Lindhagens favoritblomma är egentligen Pyrola uniflora, skogarnas ensamma, doftande skönhet, men här på utställningen bekänner hon att hon fäst sig för hortensiorna och några andra skönheter. Dr. Goodwin som är en stor blomsterälskare och dito kännare ger företrädet åt den blomma vars svenska namn är frånstötande fullt den heter nämligen hundtandviol, vilket är orättvist mot en så vacker växt. Fru Goodwin älskar däremot luktviolen vars namn ju ger bättre rättvisa åt dess företräden.

Några tidningsmän ha också biktat sig i boken, exempelvis Svenska Dagbladets chef, dr. Helmer Key som upplyser om att han »skänker vanligen bort mörkröda rosor.» Redaktör Gustaf Ahlbin har smak för narcisser och Dagens Nyheters Mac har från

Strindbergs julfred.

*Ur det förträffliga nytugivna arbetet
Eviga tankar samlade av Anker Kirke-
bye låna vi detta lilla vackra minne, som
skådespelaren August Lindberg en gång
skrivit ned om Strindberg.*

DET VAR EN JULAFTON FÖR NÅGRA ÅR SEN, då min husjungfru klockan sju på morgonen kom in till mig.

— Det är en herre därute, sade hon, som nödvändigt vill tala med direktörn.

Jag trodde naturligtvis att hon missuppfattat saken. Vem i all världen skulle vilja tala med mig så tidigt på morgonen på en sådan dag? Dock tyckte jag mig ha känt igen den röst jag hört från yttre rummet, och när jag tänkte efter, fann jag att det var August Strindbergs. Rädd för att det skulle ha hänt någon olycka, kastade jag hastigt litet kläder på mig och rusade ut. Där satt Strindberg och kom strax fram med sitt ärende.

— Vill du skaffa mig litet julfred? sade han. I dag är det julafton, och det borde vara glädje och frid på jorden. Hela natten har jag icke kunnat låta bli att tänka på de tre små barnen, som uppträda i Erik XIV. Jag har undrat, hurudan jul de ha, men jag visste icke var de bo, och det vet väl du?

Jag sade honom, att jag visste var barnen bodde.

Då tog han upp ur fickan tre små portmonnäer med ett guldmynt i var och bad mig giva barnen dem. Sedan gick han, och jag förstod att han nu fått ro i sinnet.

AUGUST LINDBERG.

resor i tropikerna bevarat sin förkärlek för orangeblommor.

Så komma vi till scenens värld, där inte blott kritiken utan också andra strö blommor som göra artisterna rätt sakkunniga på området. Men Ellen Cederström tycker ändå inte mest om buketternas snart vissnande alster, hon skriver att hennes favorit är Flitiga Lisa, den näpna krukväxten, vars popularitet hädanefter torde vara given, när den fått en sådan förespråkarska. Hjalmar Meissner skämtsamt som alltid tycker om »vackra recensionsblommor» och torde alltså ha fått sitt lystmäte, Valdemar Dahlqvist avslöjar att de blommor han köper åt sig till alla premiärer behaga honom mest och Axel Ringvall säger att han »älskar maskrosen och sätter den gärna i knapphållet på min blåa kavajkostym.» C. Struwe håller helst i hand en prästkrage, »när man får säga ja och nej.»

För mig existerar bara ros och ris, tack jag skall be om ros! skriver Christian Schröder. Victor Lundberg delar smak med sin frodige vän Ringvall, han tycker om maskrosen, »den bådar vår». Inga Tidblad älskar mest små doftande skogsblommor, Edith Wallén säger öppenlyst att »den jag sist ser» är hennes favorit och Sven Fredriksson är patriotisk nog att sympatisera med den blomma som har färger »där gult och blått mötas.» Som ytterligare resultat av omröstningen framgår: Elsa Wallin rosor (utan törnen!), Rosa Carly-Haglund röda rosor, Renée Björling anemoner, Alice Eklund vita rosor, Gösta Ekman skära nejlikor, Oscar Bergström narcisser, E. Ottoson blåklint (Skåneblomman), Gunnar Klintberg liljekonvalje, Ernst Eklund mörkröd ros och Sigurd Wallén röda nejlikor. Så nu vet ni vad ni närmast skall kasta över rampen.

Hasse Z. gör i boken propaganda för växternas fridlysning, då han skriver: blåsippor, oplockade! Alma Söderhjelm upplivar barndomsminnen då hon anger att hennes favorit är »dubbel vit narciss, sådan som växte i vår barndoms trädgårdar.» Se här förövrigt ett urval av bekanta personers gunstlingar i Floras rike: statsrådinnan Maja Sandler röda rosor, statsrådinnan Gabriella Ohlsson Darwintulpaner, Anna Lenah Elgström violer, friherrinnan Ebba de Geer äppelblom, Ellen Appelberg-Co'lijn blå hyacinth, friherrinnan Olga Marks v. Würtemberg syrener, Carl G. Laurin syrener, Sigge Bergström vita näckrosor, Sven Hedin nejlikor, professor Percy Quensel gula fjällvioler, greve Eric von Rosen Epilobium, professor Gerhard de Geer Linnea, riksbibliotekarien Isak Collijn Ophelia. Dessa senare namn äro resultatet av en liten privat enquête som förresten brakt i dagen att av de kungliga föredrar konung Gustaf röda nejlikor, drottning Victoria violer, kronprinsen orkidé, prinsessan Ingeborg paeoner, prinsessan Ingrid liljor. Och kronprinsessan? Ja hon är nog som flertalet av oss, hon har ej någon bestämd älsklingsblomma utan får säga som det av en besökare står skrivet i Iduns »bekännelsebok»: Jag älskar alla blommor!

Av alla bakpulver man sett
sägs Tomtens vara numro ett

FRÅN SKOGARNA TILL HOVSALARNA

EN ANMÄLAN AV JOHN LANDQUISTS GEIJERS BOK.

UR MANGSIDIGT STUDIUM OCH beundrande uppskattning har den omfångsrika och intressanta bok framvuxit där doktor Landquist har velat sammanfatta resultaten av föregångares och egen forskning angående människan, skalden, historikern, politikern och filosofen Erik Gustaf Geijer. Ett vidsträckt ämne, där nära nog genom sakens natur jämnheten i behandling blir lika omtvistlig som självständighetsgraden skiftande.

Det som ursprungligen vunnit och alljämt starkast fånglar författaren hos Geijer är tydligen dels hans filosofi, dels hans liberala politik. Det intresse, den respekt och beundran som Geijer i egenskap av filosof och liberal politiker avunnit doktor Landquist, har förmått honom att mer eller mindre ingående sysselsätta sig med »hela Geijer», både i tidslängd och innehållsbredd. Sympatien för föremålet och ett populärt framställningssätt, så gott som helt otyngt av vetenskaplig diskussion med eller hänvisningar till andra forskare, göra arbetet till en bok för den stora allmänheten, på samma gång den riktar Geijer-forskningen.

Landquist har lyckats bringa i dagen en del förut otryckt material. Så har han bland uppfostringskommitténs handlingar funnit en del otryckta utlåtanden av Geijer, varibland en uppsats av 1820 om det offentliga läroverket, och framdragit Törnros' kopior av en del endast i denna kopiering förefintliga brev från Geijer. Dessa doktor Landquists fynd känner man från ett par årgångar av Vår tid, De Nios årsskrift. Av mest ingripande intresse bland Landquists handskriftsfynd är ett i den nu föreliggande boken meddelat brev skrivet av Geijer under de sista veckorna han levde.

Raskt och livligt, med konkreta detaljer utan stor bredd, behandlas Geijers barndom och ungdom fram till återkomsten från

Docenten Hilma Borelius gör här en beundrande och tacksam anmälan av d:r John Landquists nyligen utkomna bok om Erik Gustaf Geijer, ett digert arbete, som följer skalden från vaggan till graven.

England. Vad därefter följer av biografi i de åt »Geijers levnadslopp» ägnade kapitlen som äro inskjutna i den övriga framställningen, är mera magert och notisartat. Titeln är omsorgsfullt vald och planen är akttagen. Geijers »levnad och verk» ej »mannen och verket», är ämnet. Landquist har en levande uppfattning av Geijers personlighet och han meddelar den även. Men det sker icke genom ingående psykologiska analyser. Det sker dels genom analys av verken, dels genom att med ledning av den nyss åsyftade levande totalsynen framhålla och belysa valda detaljer av miljö, åsiktsbildning och handlande.

Landquist vill icke trötta läsaren. Han gör det ej heller, varken genom »tråkig» stringens eller jäktande effektsökere. Han är ledig och underhållande. En viss nedskrivningens brådska blir en och annan gång värdslös ända till rena felaktigheter i uttrycket. Men dessa stilistiska missöden uppvägas flerfaldigt av den vältalighet, värme och skönhet som präglar framställningens mest lyckade partier. Läsaren möter t. ex. i Landquists iakttagelser och omdömen om dikterna Vikingen och Den lille kolargossen en skönhetskänsla som inte blott uppfattar dikternas skönhetsvärden utan också tolkar dem i vackert språk. Samma uttryckets skönhet kännetecknar dikt-karakteristikerna i adertonde kapitlet (Geijers nya lyrik). Varm klingar i sin ordknappa form hyllningen åt den vetenskapliga idealiteten och åt Geijers förebildlighet i detta avseende.

Con amore framställer Landquist den moderna »historiska världsåskådningen», sådan den ter sig för hans uppfattning, och drar upp ytterst intressanta paralleller med vissa tankegångar hos Geijer.

Med avseende på Geijers filosofi har Landquist, vad dess tillblivelse beträffar, huvudsakligen ägnat sig åt Geijers förhållande till Fichte och Schelling, medan han betraktar Höijer blott som förmedlare av den tyska idealismen och Thorild på sin höjd som antagligt incitament. Det är en förtjänst av Landquist att ha uppvisat betydelsen av Fichtes tänkande för Geijer.

I fråga om Geijers liberalism och liberala period ger Landquist ett positivt tillägg till det förut bekanta och erkända genom sitt starka betonande av de sociala och ekonomiska förhållandena just i Sverige, av fattigvårds- och fångvårdsproblemens hotande vikt och svarta slagskuggor. Till under-teknads upptäckt av den franska ytterlighetsriktningen, saintsimonismens (för-socialismens) betydelse för omsvängningen i Geijers politiska åsikter, fogar Landquist påvisandet av den svenska pauperismens manande inverkan. Politisk liberalism eller övergång till det dåtida liberala partiet i Sverige var icke en slutledning som egentligen låg i dessa premisser. Men det var ett erkännande av nödvändigheten av nya uppslag, ett uppgivande av fasthängandet vid gamla konstruktioner. Aftonbladet fattade, i sin engelska liberalism, att Geijer i själva verket gick längre.

Då jag längre fram får tillfälle att mera ingående tala om boken, vill jag här endast tacka författaren för den kärlek varmed han har följt Geijer ända från de blå bergen i Ransäterstrakten, som lämnade outplånliga intryck i barnets själ, till våningen i Gustav III:s operahus som han bebodde under de sista månaderna av sitt liv.

HILMA BORELIUS.

Första 1000-lappen klar!

SAKTA OCH STILLA HAR IDUNS insamling till Födelsedagsgåvan pågått och i småposter ha pengarna influtit från Iduns välvilliga läsekrets med resultat att vi nu ha den första tusenlappen liggande som en säker grundplåt.

Tusen kronor är en vacker slant, men är det nog? Visst inte. Den behöver få många efterföljare ännu för att fullborda det verk som avses: upprättandet av ett barnhem där småttningar, som äro i behov av kärleksfull vård bli omhändertagna och omhuldade.

Iduns varmhjärtade läsarinnor ha verksamt bidragit till insamlingen genom att ansluta sig till den av Idun upprättade föreningen Födelsedagsgåvan, vars syfte framgår av namnet. Var och en medlem av föreningen förbinder sig att varje födelsedag skicka in en avgift, utgörande minst 2 kr. årligen. För varje år utvidgas på så sätt

När kommer tvillingen?

kretsen av medlemmar och tack vare dessa, som icke förtrötts, växer fonden månad efter månad.

Men insamlingen skulle gå än fortare och det behjärtansvärda ändamålet snabbare nås genom en ännu rikligare anslutning. Det är därför Idun vågar ställa denna uppmaning till var och en som läser detta: ge ett kraftigt handtag så att den första tusenlappen snart får en tvillingbroderi Födelsedagsgåvans kassaskrin! Minns Carl David af Wirséns vackra vädjan, som återfinnes på det konstnärligt utstyrda diplom varje medlem av föreningen erhåller:

De rika barnen gå i dans och överflöd,
Men många små det finns, som längta efter bröd.
Så give den som kan! O, öppna, öppna blott
Din mun till vänlig tröst, din hand att göra gott!
Och vad åt andras barn du glättigt ger, det få
Till godo visst en gång just dina egna små.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som helst. M. S. KOBBS SÖNER är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen och dessutom den enda, som står under vetenskaplig kontroll. Begär därför alltid KOBBS THÉ, ty då vet Ni, vad Ni får.

EN NATURENTUSIASTISK POJKBYTING

FÖRFATTAREN AXEL KLINKOWSTRÖM TYCKTE BÄST OM DJUR, DÅ HAN VAR LITEN.

VAD SOM MEST SLÄR MIG, DÅ JAG nu tänker tillbaka på mina tidigaste minnen, är det lidelsefulla, allt annat uppslukande intresse, jag redan som helt litet barn kände för allt vad djur hette. Då Gustaf Kolthoff på ett ställe i sina »Minnen» skriver: »Allt annat i ett rum förbigick min uppmärksamhet, men fanns där en fluga, henne såg jag, och henne följde mina ögon dagen lång...» förstår jag honom så innerligen väl — det var ju alldeles på det viset jag kände det själv som barn. Bundna vid anblicken av djur och grundade på det starka intryck djurgestalten utövade på min fantasi äro så gott som alla mina tidigaste barndomsminnen — framför allt det tidigaste av alla: Det är en gråkall vinterdag med nyfallen snö ute på terrassen här hemma vid Stafsund. Någon, jag kan inte se vem, håller mig på armen och jag har en dunkel föreställning om ankomsten av en vagn, om hälsningar och mottagande på trappan. Plötsligen blir bilden klar, klar som vore den från i går. På en av snöbärsbuskarnas rimfrostvita småkvistar har en fågel slagit ned och sitter nu och ser på mig med uppburrade fjädrar. Det är en underbar fågel vars make jag ännu aldrig skådat, en domherrshane och jag tröttnar inte att beundra den vidunderligt sköna blandningen av rosenrött, vitt, sammetsvart och pärlgrått på hans fjäderdräkt. Det märkliga med detta minne är, att alldenstund vi tillbragte hela den följande vintern utomlands, jag vid tillfället ifråga näpeliggen kan ha varit mycket över två år.

Från det följande årets vistelse i Lausanne i Schweiz är det egentligen bara två ting som ordentligt fastnat i mitt minne. Av Mont Blanc har jag endast en ytterst dunkel erinran och av min morfaders död och därmed sammanhängande förhållanden kommer jag ihåg så gott som ingenting alls, men däremot kan jag ännu i denna stund, när jag vill, se inför mig, klart i minsta detalj, det stora sexsidiga akvariet i hotellhallen med dess feta guldfiskar som dagligen matades med ringlande metmaskar och andra goda ting. Mitt andra minne från denna tid har — jag hade så när sagt egendomligt nog — intet direkt med djur att skaffa, däremot så mycket mer med en tilldragelse av världshistorisk art, den enda för övrigt jag under ett femtiosjuårigt liv haft tillfälle att med egna ögon bevittna.

Den 1 februari 1871 spred sig i Lausanne med blixstens hastighet underrättelsen att Bourbakis armé, slagen av tyskarne, vid Pontarivis drivits in på schweiziskt område och avväpnats.

I ett nu råkade allt i eld och lågor. Lausanne, liksom hela det fransktalande Schweiz, hade sina sympatier på de besegrades sida och min mor och moster båda födda och uppfostrade i Paris delade naturligt nog i detta avseende den allmänna sinnesriktningen. Det gällde att oförtövat lämna bistånd åt de avväpnade, över 80,000 man, hungrande, frysan, lidande brist på allt eftersom de under flykten måst lämna tross och lägermaterieell i sticket. Några timmar senare och det bar i väg mot gränsen på ett extratåg lastat med frivilliga hjälpare

Som ett komplement till damernas flickminnen i Idun ha vi även bett några her- rar söka i sitt minnes skattkammare och berätta några pojkminnen. Axel Klinkowström gör här en början och påvisar ursprunget till sin blivande levnadsbana.

och korgar fulla av alla slags mat- och dryckesvaror. Själv hade jag en stor låda cigarrer bunden framför mig på bröstet för att utdela åt de sårade. När vi kommo fram var det redan länge sen mörkt och den syn som mötte var av art att bränna sig fast för alltid i mitt minne. Runt omkring vart man vände ögat brunno väldiga lägereldar, riktiga bål och vid deras lågor stekte man på spett hela hästkroppar — rytteriets och officerarnes i hast nedslaktade hästar — medan i det fladdrande skenet skymtade hopar av sammangyttrade människogestalter — jag trodde först det var döda, men man sade mig att det var soldater som somnat av trötthet — och däremellan rörde sig ett obeskrivligt myller av smutsig, trasig, blodig mänsklighet. Alla uniformer voro hopblandade, kaskar och kepie, husardolmor och infanterirockar, svarta sydländska ansikten och bleka nordiska drag... Gud vet ändå, om jag skulle kommit ihåg så värst mycket av det hela, om det inte varit för hästarnas skull, både de som voro slaktade och de levande som halvdöda av trötthet stodo och lågo än här än där inkilade i människomassan.

Då vi efter krigets slut återvände till Sverige följde min mormor med och bosatte sig för återstoden av sitt liv hos oss. Från och med den tiden bodde vi ej längre som förut året runt på Stafsund utan hyrde våning i staden i hörnet av Karduansmakaregatan och Klara Södra Kyrkogata dit vi årligen inflyttade i medlet av oktober för att i början av juni åter flytta ut på landet. Jag trivdes den tiden illa nog i staden — jag saknade umgänget med djurvärlden alltför mycket. Hade det varit nu, hade jag på Skansen funnit allt vad jag kunde önska i djurväg, men som sakerna stodo då för tiden fanns det — om man undantar hundar och kattor, gråsparvar och duvor — inte mycket i djurväg att se i Stockholm. Kanariefåglar hade jag ett par och någon vänlig själ hade skänkt mig två blodiglar i en burk med vatten och därmed fick jag låta mig nöja vintern lång — dock, det är sant, där fanns ett till: det fanns kakerlackor i köket och de intresserade mig alldeles ofantligt, men jag fick inte ta in dem i rummen och det minns jag, jag tyckte var synnerligen hårt. Fram på vårsidan blev det emellertid bättre, då hände det att min sköterska tog mig med upp på höjden vid Skeppsholmskyrkan och där, sen väl kälén gått ur jorden, fanns det underbara saker under stenarna: skalbaggar ännu halvt dåniga efter den långa vinterdvalan, stora metallskimrande *Carabus nemoralis* och svartglänsande *Feronia nigra* som jag tog hem i tomta tändsticksaskar och beundrade och avgudade. En dag hade jag till och med den turen att på en snödriva hitta en stor halvt ihjälfrusen vattenskalbagge som under

lämplig vård kryade till och länge levde i en glasburk med vatten där han utfordrades med råa köttbitar.

Jag kunde väl ha varit en åtta-nio år gammal, då en händelse inträffade, som satte djupa spår i min fantasi. För första gången i mitt liv kom jag i beröring med den moderna naturvetenskapen. Den som invigde mig i dess mysterier var min nuvarande gamle vän vice häradshövding Carl Sandströmer och hans bror Gustav. Min mor och fru Sandströmer voro nära vänner och en dag fick jag följa med dit på visit. Gossarna Sandströmer voro betydligt äldre än jag, Carl hela nio år och Gustav tre och det betydde mycket på den tiden.

Då jag kom dit höllo de två på med att experimentera med en galvanisk stapel och en induktionsrulle och aldrig skall jag förgäta den häpnad som grep mig då jag fick den första elektriska stöten. Föga mindre underbara syntes mig de i mörkret lysande »Geisslerska rören» »gnisttavlorna» och vad annat som hörde till dåtidens enkla elektriska experimentmaterieell. Hemkommen drömde jag natten lång om mina underbara upplevelser och alltifrån denna stund greps jag av en livlig lust att närmare lära känna den underbara värld varav jag fått se en skymt.

Man skulle kunnat vänta att intrycket ifråga varit av övergående art och snart fått ge vika för annat och nyare — så var dock märkvärdigt nog inte fallet, och jag har ännu i denna stund en alldeles bestämd förnimmelse av, att det levande intresse för naturvetenskapen som under en stor del av min tillvaro givit min levnadsbana den riktning den fått har sitt första ursprung i ovan skildrade händelse.

Ett är visst: alltifrån den tiden, tog hela min utveckling en vetenskaplig riktning. Jules Vernes romaner, Uppfinningarnes bok och Brehm Djurens Liv blevo småningom min käraste lektyr och mitt gamla, jag kan gott säga medfödda, intresse för djurvärlden tog sig småningom uttryck i sam-larpassion.

Jag har ännu i gott behåll ett av de tidigaste numren i mitt dåtida »naturalieka-binett» en liten snokunge, väl bibehållen på sprit i en vanlig apoteksflaska med etiketten: »Vanlig Snok (*Coluber natrix*) 1877 A. K-m» För övrigt samlade jag allt möjligt: insekter, ägg, snäckor, fågelbon, allt tämligen planlöst och utan riktig idé om hur man borde gå tillväga. Någon hjälp hemma värd att tala om fick jag just inte. Först på ett senare stadium då jag kommit in i f. d. Beskowska skolan fick jag i därvarande lärare i naturvetenskap dr. Patrik Delaval en lika kunnig som intresserad ledare, samtidigt som jag hade lyckan att vid ungefär samma tidpunkt i min klasskamrat, den alltför tidigt borttryckte Gustaf Nordenskiöld, äldste son till den berömda polarforskaren, och några andra kamrater finna en krets av jämnåriga vänner, alla besjälade av samma livliga naturvetenskapliga intresse som jag själv.

Från denna stund började det vetenskapvetenskapliga intressen som jag själv.

AXEL KLINKOWSTRÖM.

Recept på ett gott samvete.

Mr Micawber, en av Charles Dickens' romanfigurer, hade alldeles rätt när han sade: "Att tjäna 25 shillings i veckan och ge ut 24, det är detsamma som glädje, god sömn om natten, gott samvete, men, att då man tjänar 25 shillings i veckan ge ut 26, det är detsamma som sorg, sömnlöshet, oro, samvetsagg". Om Mr Micawber levt i våra dagars Stockholm skulle han ha tillagt: Handla följaktligen endast kontant och gör uppköpen där alla ha denna förmån, nämligen i

Konsumtionsföreningen
Stockholm m. o.

IDUNSPORTRÄTTGALLERI

KERSTIN WENDTLAND.
F. Ohlsson, Stockholm. Änka efter advokaten v. härads-hövdingen H. Wendtland.
90 år den 13 april.

INGEBORG WIKSTRÖM.
Fru, Valdemarsvik. Änka efter grosshandlaren Fredrik Wikström.
90 år den 27 april.

ANNA BILLMANSSON.
F. Karsten, Stockholm. Änka efter översten Adolf Billmansson.
70 år den 3 maj.

MINA LYTTKENS.
F. Hagstedt, Halmstad. Änka efter ing. E. Lyttkens. Förest. för Hallands läns frökontroll.
60 år den 22 april.

EVA THAM.
F. Floderus, Stockholm. Maka till f. d. rektorn Karl Tham.
60 år den 30 april.

HELENA HÅKANSSON.
F. Glosemeyer, Stockholm. Maka till praktiserande läkaren, d:r O. Håkansson.
60 år den 3 maj.

CALLA LUNDSTRÖM.
F. Hök, Jättedal. Maka till komministern S. A. Lundström.
55 år den 1 maj.

ANNA MÖRNER.
F. Stjernemann, Göteborg. Maka till f. d. possessionaten, greve Adolf Mörner.
55 år den 1 maj.

OLGA EKELUND.
F. Tollin, Stockholm. Änka efter distriktsläkaren i Stockholm, dr Carl M. Ekelund.
55 år den 5 maj.

GERDA von SYDOW.
Fröken, Stockholm. Biträdande föreståndarinna vid Högre lärarinneseminariet.
55 år den 7 maj.

CELIA ANDERSSON.
Fröken, Jönköping. Stads-sjuksköterska där sedan år 1907.
50 år den 14 april.

SIGNE LANDGREN.
Fröken, Stockholm. Examin-sjuksköterska och praktiserande barnmorska.
50 år den 26 april.

WALBORG CHRON.
Fröken, Stockholm. Kamrere vid Vanförestalten i Stockholm.
50 år den 30 april.

HELGA BÖMAN.
F. Nilsson, Bengtsfors. Maka till kyrkoherden i Ärtemark Ernst Boman.
50 år den 3 maj.

ELISABETH SJÖGREN.
F. Simmons, Malmö. Maka till byggnadschefen, majoren Edvard A:son Sjögren.
50 år den 4 maj.

HEDDA LUNDGREN †.
Fru, Mariestad. Änka efter kyrkoherden N. O. Lundgren.
* 1849, † den 9 april.

AUGUSTA RUDBÄCK †.
F. Jonsson, Bernshammar. Änka efter kyrkoherden i Saleby, S. G. Rudbäck.
* 1851, † den 16 april.

HULDA HANNING †.
F. Ankarstrand, Roma. Änka efter kyrkoherden i Gamleby, Per Johan Hanning.
* 1853, † den 31 mars.

AMALIA GRIPENSTEDT †.
F. Dymling, Varberg. Änka efter godsägaren Gustaf Gripenstedt.
* 1858, † den 15 april.

LOUISE ADÉN †.
F. Grundal, Mariefred. Änka efter kyrkoherden i Sorsele, Anton Adén.
* 1866, † den 1 april.

Mor får beröm

varje gång hon trakterar de sina med hembakad Rumfordtårta, ty alla känna genast att den anrättats med

RUMFORD

— det hälsosamma — Bakpulver

V A L U T A B E K O M M A E N

AV EDITH BARNARD DELANE. FRÅN ENGELSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

PÅ HEMVÄGEN FRÅN POSTEN stannade Anita Prescot vid vägkröken, där det gamla äppelträdet stödde sina rosiga blomblad och såg ned på Miriams stuga. Precis så hade hon sett den för första gången den där dagen för fyra år sedan, då hon och Michael vandrat där på sin bröllopsresa. Men det var icke detta ögonblick av gemensam hänförelse, som fört henne tillbaka, utan den frid hon mindes härifrån. Frid — det var vad hon behövde. Då hon beslutat fly bort från allt, som icke var frid, allt det som var besvikelse, hade hon fått en plötslig vision av det lilla vita huset under almen, det röda taket, röken, som ringlade upp ur skorstenen, och den starka, leende kvinnan, som givit dem mjölk att dricka. Frid — en tillflyktsort under det långa år, då hon måste vänta på frihet, frid, som hon måste ha och som hon försäkrade sig själv, att hon skulle finna här. Beslut, vision, flykt, så ett besök hos advokaten, som tog emot »fall» som hennes — liksom om det kunde finnas några andra som hennes! — och slutligen ett samtal med Miriam i dörren till det vita huset.

— Ni vill vara inackorderad här, hade Miriam sagt. Ja, jag har ett rum. Och jag skulle gärna ta emot er. Men detta är icke ett ställe för er. Ni vet ingenting om mig.

— Lika mycket som ni vet om mig. Den andra skakade på huvudet. — Det är väl skillnad, sade hon. Folk här i närheten ha ingenting att göra med mig. Ni kommer att få det ensamt.

— Jag behöver ett ställe, där jag kan få vara — ensamt.

Kvinnan gav henne en stadig blick, så sade hon lugnt, liksom om hon erbjöd henne en förklaring, som icke alls angick henne själv. Mitt namn är Miriam. Här i trakten tyckas de anse, att det borde vara Hagar.

Anita rodnade litet vid de djärva orden, men hon sade. — Nåja, det finns en öken för de flesta av oss. Jag är — också på flykt.

— Kom in, hade Miriam sagt, och ännu så länge hade det varit den enda förklaringen emellan dem. Anita tänkte på det i dag på grund av brevet hon haft med sig från byn, ett brev, som var stämplat Cleveland och returnerat av mannen, som tog emot fall som hennes. »Du kommer ihåg, att du blev varnad, hade hennes mor skrivit. Att du gömmer dig nu är ingenting annat än en pose. Det hjälper inte upp saken. Du kan få din skilsmässa likaväl här som där du är, och du skall komma hem genast dit du hör. Ju förr det hela är över desto bättre, så få vi glömma den tråkiga historien...»

Anitas läppar kröktes till ett litet bittert leende, och hennes ögon fingo en hårdare blick. Hon gick över vägen till torvbänken under äppelträdet och lutade armbågarna mot staketet, medan hon såg bort över de saftiga ängarna. Därbakom syntes en skäl-vande aning av grönska, utmed floden, tidiga plöjda fåror glänste i den nedgående solen, purpurfärgade skuggor lågo under kullen, det var äppelblom i hennes hår,

En stark och mäktig skildring av äkten-skapets band som voro starka nog att knyta samman de bägge makarna trots det såg ut som om banden skulle brista för alltid. Berättelsen tar sin början i detta n:r och avslutas i nästa.

ögontröst och violer under hennes fötter, en värld, som pulserade till nytt liv — denna frid! Frid utom i hennes tankar — hennes vistelse här var en pose! O ja, de hade varnat henne. Min Gud, så de varnat henne! Hon hade erövrats av praktens i en uniform, de visste icke något om hans släkt, han var inte av deras »typ». Han var fattig, och vad värre var: han var svärmisk med sina omtalade uppfinningar. Trodde hon, att hon kunde bli lycklig som en fattig mans hustru, även om hon hade en liten smula pengar själv? Och se på hans sätt att pressa ihop läpparna och den där hårda blicken, som kom i hans ögon, då han mötte deras fullkomligt naturliga motstånd mot giftermålet. Hon hade alltid varit envis, alltid velat ha sin vilja fram. Trodde hon, att hon kunde leva med en sådan man? Åh det var otänkbart! Så hade familjen varnat henne. Och deras varningar hade endast ökat hennes känsla av befrielse, hennes glada känsla av erövring, då hon gått till sin man.

För fyra år sedan — och nu var alltsammans förbi. Hennes mor hade intet bättre ord för det än att kalla det en tråkig historia, detta äktenskap och skilsmässan, som hon nu väntade på. Intet bättre ord för dessa bräddfylla år av hennes liv. Endast detta ord för den första glättiga tillförsikten att ha funnit den rätte, för det lyckliga redandet av det lilla hemmet, för hennes stolthet över sin Michael. Detta ord för den dagligen växande ensamheten, känslan

Kring dagens bibelord.

*Utvalda för Idun av prinsessan
Ebba Bernadotte.*

Och Hanok vandrade i umgängelse med Gud. 1 Mosebok 5:22.

*Färdas väl två tillsammans, utan att de ha-
va blivit ense därom?* Amos 3:3.

Nalkens Gud, så skall Han nalkas eder.
Jakobs brev 4:8.

*I som förut voren fjärran, haven kommit
nära i och genom Kristi blod.*
Efeser br. 2:13.

*Vi hava vår gemenskap med Fadren och
med hans Son, Jesus Kristus.*
1 Joh. brev 1:3.

*Herren är nära alla dem, som åkalla
Honom.* Psalm 145:18.

*Låt oss därför med frimodighet gå fram
till nådens tron, för att vi må få barmhärtig-
het och finna råd till hjälp i rätt tid.*
Hebr. brev. 4:16.

att vara avskuren från hennes egen värld, för den långsamt smygande stelheten mellan dem, som allt mer sällan sopats bort av deras återuppblossande kärlek — detta ord — för gräl och kyssar, för bittra ord och ångerfulla stunder kind mot kind, för timmarna, då han var borta från henne, och för hans ökade försjunkande i sitt arbete och hennes orimliga svartsjuka på det, för de underbara ögonblick, då de svuro kärlek på nytt — å, för allting! Det var inte stora ting, men små ting, som upp-vägde så olycksdigert väldiga, och slutligen för hennes övertygelse, att deras giftermål hade varit ett misstag, att de icke voro ämnade för varandra, att det enda de kunde göra var att göra slut på det. Sedan hennes flykt, hennes underhandlingar med honom genom mannen, som »tog emot fall» som hennes, och slutligen vistelsen hos Miriam.

Hon hade nu varit en månad på den plats, där hon trodde friden måste dväljas, hon hade sett våren komma, betrakta Miriam och tänkt. Saven steg, fåglarna lyfte vingen, Miriam arbetade och Anita tänkte. Miriam plöjde, Miriam arbetade i trädgården, hon sådde tidigt ärter, grävde upp palsternackor och tog en andel av dem till huset bredvid och lämnade dem på tröskeln, medan Anita såg på och tänkte. Miriam och fadern. Den gamle mannen, som aldrig gav henne ett vänligt ord eller hjälpte henne i hennes sysslor, den gamle mannen, som ofta hade ett vresigt ord, ett bittert namn för henne, den gamle mannen, som satt i solen eller vid fönstret med bibeln i knäet. Miriam, fridfull i köket, gnolande, travande från spisen till bordet. Anita sysslolös, tänkande. Kon råmade vid hennes rop, Miriam bar en bräddfyll spann med mjölk över gräset till huset bredvid, och flickan i huset gick in, då hon såg henne komma med gåvan. Och Anita mindes Michael och hans likgiltighet, och hon tänkte och tänkte. Koltrastarna byggde bo, Miriam sprang fram till ett barn, som snavat på vägen, och torkade tårarna ur dess ansikte, och Anita tänkte på de barn, Michael velat ha och som hon icke hade fått. Hon tänkte på pojkdrummen bredvid och stenen, som han kastat på Miriam och det sätt, varpå hon lett, då hon tog hett vatten på såret. Anita tänkte och tänkte på de själens sår, som hon behållit för sig själv och grämt sig över, medan hon tänkt och tänkt.

— Ni är inte lik andra kvinnor, sade Miriam till henne en dag, då hon kommit tillbaka efter att ha lämnat en gåva, som ingen tackat för, i huset bredvid. Ni gör aldrig några frågor.

— Nåja, ni är själv inte lik andra kvinnor, svarade Anita. Men Miriam skrattade, skakade tillbaka en vilsen hårlock och sade — Ah, det är just vad jag är.

Den gamle muttrade ett fullt namn. Anita betraktade Miriam, betraktade de svällande äppelknopparna och tänkte. Tankar, som voro sår, minnen, som brände och svedde, frågor som aldrig skulle bli besvarade. Ingen hjälp av nätter eller dagar, inte förstälsens bröd, intet tröstens vatten. Så hade veckorna gått.

(Forts. i nästa nr.)

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

Biskop Rodhe med biskopinna.

En musikstund i det biskopliga hemmet. Biskopsparet med sina tre barn.

EN AV SMAPOJKARNA I SKOLAN, där Ruth Billing undervisade och som hade en kamrat vid namn Hamilton, frågade en gång sin lärarinna:

— Fröken, blir Hamilton greve, när han blir stor?

— Ja, sade fröken, det blir han, för hans far är greve.

— Men fröken, då blir väl också fröken Billing biskopinna, när hon blir stor.

Mycket riktigt. Fröken Billing, den gamle lundabiskopen Gottfrid Billings dotter, har nu blivit biskopinna. Ty numera heter hon Rodhe och är maka till Edvard Rodhe, den nyutnämnde biskopen i Lund. Som en kuriositet kan också nämnas att den nuvarande biskopinnans barn ha fler biskopar i sin släkt än veterligt någon annan svensk har. Deras mormors far var biskop, vidare deras morbror, deras morfar, deras farfar och deras far.

Biskopinna Rodhe är född i Lund och äkta lundabo, säger hon själv. Hon fick börja läsa för en »mamsell» och kom sedan i flickskola i Västerås, där det fanns ett sjukklassigt läroverk. Attonde klassen gick hon i Brummerska skolan i Stockholm. Hon ville bli lärarinna och kom till Kungliga Högre där hon läste matematik och »naturvetenskap» som det kallades. Ett år var hon sedan lärarinna i Engelholm och sju år i Lund, i nuvarande Lindeberska skolan.

Som lärarinna i fädernestaden, var Ruth Billing både djupt intresserad för sitt kall och högt uppskattad av barnen. Med en lustig skakning på huvudet och ett humoristiskt leende säger hon till sin man:

— Ja, jag var så intresserad av att vara lärarinna så jag brukar säga att jag för-

felade min kallelse, när jag gifte mig.

Men biskopen replikerar med ett pojaktigt leende:

— Tacka du mig, att jag tog dig, när du stod på höjden av ditt rykte. Det är alltid tråkigt att behöva riskera tillbakagång.

De båda ha ju känt varandra mycket länge. Bådas fäder voro biskopar och »kandidat Rodhe» gjorde täta visiter i biskopshuset när han låg i Lund. När det sedan blev flickskolemöte i Göteborg 1904 bodde fröken Billing i det Rodheska hemmet. Ett år senare kom förlovningen till stånd.

»Fastän vi båda två voro mycket kyrkligt uppfostrade, så förlovade vi oss i alla fall utan att fråga föräldrarna först,» säger biskopinna, och så skratta de hjärtligt vid minnet av hur fästmöns far tog saken. Den nyförlovade dottern kom nämligen rusande uppför trappan med stor fart och mötte sin mor, som hon drog in i ett rum för att enskilt meddela den uppskakande nyheten. Biskopen som av bullret fann sig störd i sitt tidningsläsande frågade oroligt: »Vad står på efter ni för ett sådant väsen?» Mor och dotter förklarade saken i munnen på varandra. »Jaså ingenting värre,» utlät sig fadern lugnad och återtog sin tidning.

Den blivande biskopen var då docent i Lund.

Att svärfadern var så intresserad av tidningsläsandet var emellertid inte så underligt. Detta hände nämligen 1905 och kort därpå blev biskopen kallad till urtima riksdag med anledning av frågan om unionsbrottet, och först när han kom tillbaka kunde bröllopet stånda.

Några år senare, 1912, fick docenten en professur i Uppsala, men när det 1919 gavs möjligheter att återvända till Lund var det

med stark känsla av att komma åter till sitt rätta hem som familjen Rodhe slog sig ner i denna lilla stad som inte släpper taget om den som väl en gång gjort den ljusst vemodiga intellektualism, som hör ungdomen till och som man inandas där, till sin livsluft.

Biskopsparet bor nu i det hus på Kiliungsgatan där en gång biskopens mormor dött och till hösten flytta de in i det stora biskopshuset som varit den nuvarande biskopinnans barndomshem. De äro båda mycket hemkära, biskopen trivs bäst hemma och ägnar sig så mycket som hans tid tillåter åt sin familj. Efter kvällsmaten läser han vanligen högt medan hans hustru syr. Bådas uppfostran är starkt kyrklig, biskopen är präst i femte generationen och han har gjort till sin uppgift att söka bevara sambandet mellan kyrkliga intressen och bildningsintressen.

Redan som barn var han inriktad på den bana han nu följer och hans fars trotjänarinna gömmer på predikningar som han skrivit vid 10 års ålder jämte födelsedagsversar hållna i en moraliserande psalmtön.

— Nu skriver hans egen yngste son, nio år gammal, också predikningar. Och liksom den nuvarande biskopen följt sina föräldrar till kyrkan varje söndag så följa också hans barn sina föräldrar till kyrkan. Biskopen vill bevara traditionen han håller på det som är gammalt och beprövat vilket emellertid inte hindrar honom att ta del av nyare strömningar — ja, han är inte mera gammalmodig än att han ställt sig mycket välvillig till tanken på kvinnliga präster, en omständighet som inför biskopsvalet från visst håll framfördes som försvagande för hans kandidatur. Han avgick emellertid med seger trots sin ridderlighet mot da-

I SOM MAN NU TALAR OM

HOS SVENSKA AKADEMIENS SENASTE LEDAMOT.

Två skånska händelser äro att annotera från senaste tid: Hans Larssons inval i Svenska Akademien och biskopsvalet, som gjorde Edvard Rodhe till Lunds nya biskop. En av Iduns medarbetare har avlagt besök hos de aktuella Skånemännen och ger här en bild av dem och deras familjer, sådana de presentera sig i sina trevna Lunda hem i vanligt vardagslag.

I arbetsrummet.

(Foto: P. Bagge, Lund.)

son växt upp, blivit kandidat, docent och professor. På ferierna träffades de nere på söderslätt i hans syskons hem. Så blevo de gifta och nu är ende sonen nyligen fyllda 18 år och student sedan ett år tillbaka.

Men även som gift har fru Hans-Larsson velat stå kvar i lärarinnekåren och genom vikariat och som timlärarinna har hon lagat att hon inte mist kontakten med sin kår, sina kamrater och deras intressen. Med sin stillsamhet, sin lugna sans och sin förmåga att uttrycka sina klara tankar på ett klart sätt hör hon till dem som tyckas födda att uppfostra andra. Som bekant är detta också drag som känneteckna den nye medlemmen av de aderton. Hans Larssons styrka är ju just den språkets genialiska enkelhet varmed han för en till nya svindlande utsiktspunkter för tanken.

Att skriva filosofi är för en filosof inte svårt om han får begagna alla de tekniska termer och det tunga språk som så många utländska författare få röra sig med, men att omsmäla materialet och så fullständigt behärska ämnet att man kan återge det på ett sätt som kan fattas av nästan vem som helst det är en konst som är geniet förbehållen, och som Hans Larsson gjort till sin. Han lär själv ha sagt en gång om en av sina böcker: »Den blev så lärd därför att jag inte hade tid att göra den populär.»

Man förstår att professorskan inte heller saknar denna för en pedagog ovärderliga förmåga att klarlägga och reda upp.

På vår fråga om hennes speciella intressen svarar hon med ett fint leende:

— Nej jag har varken någon älsklingsblomma eller älsklingsrätt eller älsklingsförfattare att komma med, men skall jag nödvändigt säga något som jag tycker särskilt om så är det musik. Hon spelar själv — »något» som hon säger — piano.

Men professorskan har flera intressen än så. Man erinrar sig lätt att på den tiden det fanns rösträttsförening i Lund var hon så pass intresserad av saken att hon inte behövde agiteras in utan själv kom och an-

Professor och fru Hans Larsson.

merna och man kan vänta att både den bildningssträvan, som ligger honom så varmt om hjärtat, och den konservatism parad med frisinhet, som präglar hans väsen, skola bli goda insatser i hans kyrkliga arbete.

*

Någonstans i Hans Larssons psykologi återfinnes ungefär följande: »På mitt bord står en violbukett. Jag ser de blå blommorna och de gröna bladen. Det är en synförmimelse. Men samtidigt ger doften mig en luktförmimelse och om jag räcker ut handen kan jag få en känsleförmimelse av bladens form och vasens kyla.»

Utan att veta det gav Hans Larsson läsaren ännu ett intryck: nämligen förmimelsen av att professorn hade någon omtänksam varelse i sin omgivning som satte blommor på hans skrivbord.

Det intrycket fördjupas när man kommer i personlig beröring med professorskan Johanna Larsson. Omtänksamhet, vederhäftighet, ett klart huvud och ett vänligt sinne

äro de epitet man tänker på i samband med henne.

Både Hans Larsson och hans professorska härstamma från den skånska söderslätt och ett tjuugoårigt äktenskap har fint och stilla framhävt den likhet som alltid funnits mellan dem.

Fru Hans Larsson kom till världen i Anderslöv, en liten by mittemellan Malmö och Ystad. Hennes håg stod också till lärarinnekallet. Hon fick gå igenom den 8-klassiga flickskolan i Lund och sedan for hon till Kungl. Högre lärarinneseminariet i Stockholm och fackläste ämnena matematik, biologi och tyska.

Efter ett år som privatlärarinna i Boden, en upplevelse som hon aldrig ångrat därför att det för söderslättsbarnet fanns så mycket nytt att se i den motsatta ändan av det långa landet kom hon till Kristinehamns flickläroverk där hon stannade i fyra år.

I samma trakt av Skåne hade Hans Lars-

Varje husmor

bör efter hushållsbestyren ingnida sina händer med MANIOL - oumbärligt för alla, som ha sina händer mycket i vatten.

MANIOL

Silo Vitamin-Choklad

Är ytterst delikat och närande samt enastående i svenska marknaden. Pris 25 öre. Finnes ej Silo hos Eder minutor, tillskriv PIX A.-B., GEFLE.

Möda, päng och känga sparden, som denna skokräm tar.

"NUGGET"

VÄRLDENS BÄSTA SKOKRÄM

behöva Trelleborgs gummisulor, som räcka lika länge som tre sulor av läder. Men de äro icke blott ekonomiska i bruket - de hålla fötterna torra och varma, tynga icke skorna och hindra foten att halka.

Säljas hos sko- och läderhandlare.

TRELLEBORGS GUMMISULOR och KLACKAR

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
Stockholm TRELLEBORG. Göteborg. A

mälde sig till föreningen där hon sedan satt som styrelsemedlem tills målet, rösträtten, var nått och sammanslutningen kunde upplösas.

I Lund har Hans Larsson och hans professorska bott vid samma gata och i samma våning under hela sitt tjugoåriga äktenskap. Vid Lund äro de bundna med tusen band, där ha de sin krets av trofasta och beprövade vänner, där trivas de och där vilja de leva och dö.

Det hade inte varit lätt att få den tillbaka dragna och blygsamma professorskan Hans Larsson att tala något om sig själv och när hon slutat var hon också helt häpen över att hon så låtit överrumpla sig. Men vi för vår del voro glada och tacksamma att ha fått kasta en blick in i detta hem som med skäl kan kallas en härd för god svensk kultur.

INGEBORG BJÖRKLUND.

Damerna spela schack.

Two kvistiga problem. Från Stockholms Kvinnliga Schackklubb.

Stockholms kvinnliga Schackklubb som med maj månads utgång avslutar sina vinterturneringar har haft en särdeles givande och livaktig säsong i sin lokal Klara Norra kyrkogata 31.

Klubben, som består av ett trettiotal damer, men gärna hälsar nya medlemmar välkomna, anordnar varje termin en kurs för nybörjare, omfattande åtta lektioner fördelade på åtta kvällar. Då denna kurs är avslutad placeras de damer, vilka ingå som medlemmar i klubben, i sina respektive klasser, och på detta sätt komma alla att känna sig hemma där från början. Nya medlemmar behöva alltså icke befara att bli utan motspelare, då de komma in i klubben, och varje ny medlem är välkommen hon må vara skicklig eller nybörjare, endast intresset finnes.

Anmälningar om inträde i klubben kan ske å dess lokal torsdagar mellan 8-9 e. m.

Det är en vanlig föreställning bland dem som icke känna till spelet, att en schackspelare måste sitta inne med en hel del förstudier och matematisk begävnin, och låta detta avskräcka sig från att taga kännedom om schackspelet. Så är emellertid icke förhållandet; intresset är egentligen det

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: .... Kl. 9-5 | Expeditionen: ... kl. 9-5
Riks 8660 - Norr 9803 | Norr 1602 - Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1-3 | Annonskontoret: kl. 9-5
Riks 8660 - Norr 402 | Riks 1646 - Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och förhöjning 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:— | Helt år 17:50
Halvt år ..... 8:— | Halvt år ..... 9:—
Kvartal ..... 4:25 | Kvartal 4:75

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Den som föredrager smärt, slank figur

i stället för en tung, fet kropp, dricker som morgondryck och vid måltiden, ett glas av den välsmakande, pärlande drycken Exogen. Pris pr helburk kr. 2,50. (Motsv. ca 50 dricksglas Exogen-vatten.) Säljes på Apotek och i Kemikalieaffärer.

Finns Exogen ej på Eder ort, exp. två burkar fraktfritt mot postförskott från

EXOGEN MANUFACTURING,
— Stockholm —

Färga svart

med

Hemfärgen Härkans
Reformsvart

Att färga ett felfritt svart är ej så lätt, men med Härkans Reformsvart får Ni alltid den riktiga djupa och rena svärtan.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Vid

Engelska sjukan
Bleksot
Skrofler

och aptitlöshet hos barn i alla åldrar har Emulgon (vitaminrik fiskolja i förening med Phospho-Energon och kalk) givit utomordentligt goda resultat. Redan efter kort tids användning ger sig en märkbar förbättring tillkänna, aptit och vikt ökas, sömnen blir lugn och stärkande.

Under rekonvalescens och svaghet förorsakad av klena lungor, körtelsjukdomar, blodbrist etc. är en Emulgonkur synnerligen välgörande.

Giv Edra barn

EMULGON

Fås på alla apotek i originalfl. om 200 och 1.000 gr.

Vid opasslighet

och särskilt dagen efter är det välgörande och uppfriskande att dricka ett glas Frukt-Salt-Samarin, det utrensar osunda och skadliga samlingar från kroppen och uppfriskar blodet, det ger välmående och vigör. Pris pr fl. kr. 2.50. Säljes å apotek samt hos drog- och fäghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Bensintvätta

På 3 dagar Dräkter och Kostymer. Även omfärgning.

Norrköp. Kem. Tvätt

9 Hötorget (nedom Hallen). 4 Hantverkargat. Stockholm. Tel. 12 29.

Strumpstoppning med maskin.

En nyuppfunnen billig och praktisk hastighetsstoppare som envar bör förskaffa sig.

En firma i Malmö har nyligen utsläppt i marknaden en liten praktisk apparat, benämnd "Stickstrumpan", för stoppning av strumpor, triåkarvaror, linne och vävnader av alla slag.

"Stickstrumpan" är genom sitt kvalitetsarbete en för varje hushåll oumbärlig, praktisk o. oöverträfflig artikel.

Under det att förr stoppning av strumpor och uppbyggnad av linne ofta för husmodern var ett mödosamt och besvärligt arbete, blir det numera med hjälp av hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ett rent nöje. Det arbete, som förr tog timtal i anspråk, uträttas med hjälp av "Stickstrumpan" på några få minuter. Handhavandet av apparaten är så lekande lätt att var och en genast kan påbörja att arbeta med densamma. Varje litet barn, ja, t. o. m. personer med svaga ögon äro i stånd att med hjälp av "Stickstrumpan" utföra det finaste arbete. Apparaten fördelar och den tidsbesparing som uppnås genom användandet av densamma kan icke nog framhållas. Den med apparaten utförda, regelbundna vävningen kan omöjligt jämföras med ett för hand utfört arbete. Det besvärliga och tidsödande handarbetet bortfaller om Ni använder Eder av "Stickstrumpan". Hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ägnar sig för all slags stoppning, från finaste linne till de grövsta yllestrumpor. Gammalt upprepgarn kan användas lika gott som nytt.

"Stickstrumpan" inbesparar tid, arbete och pengar och bör ej saknas i något hem.

Apparaten, väl emballerad och försedd med påbörjat provarbete samt utförlig bruksanvisning, erhålles för det billiga priset av kronor 3:90 plus frakt, och råda vi envar som ännu ej förskaffat sig densamma att genast tillskriva fabrikanten Adressen är endast Sydsvenska Maskinimporten, Avd. 12, Malmö.

Firman antager även agenter å alla platser mot hög provision och fast lön. (Annon.)

enda nödvändiga för att man skall få nytta och nöje av sitt spel, och för att komma under fund med om detta kan uppstå är tillräckligt att taga några få lektioner, varvid det snart visar sig om de nödvändiga förutsättningarna finnas. Finnas de har man lön för mödan och ångrar aldrig att man försökt. Och varje kvinna, hon må vara självförsörjande eller husmor, behöver ibland någon förströelse och rekreation efter dagens arbete.

Siri Kinnman.

Karin Laveson †.

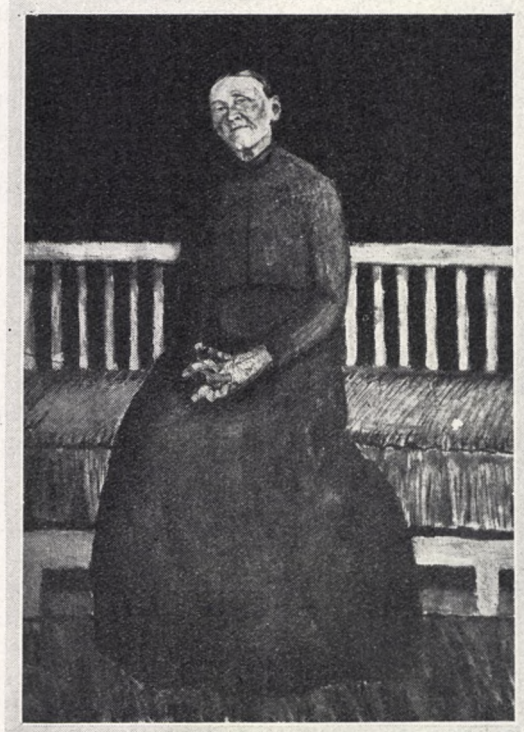

Den 8 april avled i Falun fru Karin Laveson. Med fru L. bortgick en livligt verksam kvinna och en stor kapacitet på sitt område, ett ganska nytt arbetsområde för en kvinna dessutom. Fru L. hade nämligen ägnat sig åt frökontrollarbetet och var en av vårt lands mest ansedda frökontrollanter. Efter 13-årig assistenttjänst hos framl. föreståndaren för kemiska stationen och frökontrollanstalten i Örebro, Jonas Widén, studerade hon i Danmark och vid några större anstalter på kontinenten, tills hon 1920 anställdes som föreståndarinna för Östergötlands läns frökontrollanstalt i Linköping. Från denna plats hade hon i år övergått till den nyinrättade Statens centrala frökontrollanstalt i Stockholm, där hon var föreståndarinna för en avdelning.

I blomman av sin ålder och gärning rycktes fru Laveson bort, djupt saknad av, förutom sina närmaste, många vänner, som satte värde på och beundrade hennes rika begåvning, hennes duktiga arbete och mångsidiga intressen. Minnet av hennes glada väsen, hennes godhet och hennes vänskap skall länge bevaras av dem, som lärde känna henne.

Ett eget timrat konstnärso.

(Forts. fr. sid. 516.)

Värenskvinna. Målning av Elisabeth Bergstrand.

under dessa 7 år har Elisabeth Bergstrand dock aldrig upphört att måla. Om inte

Frun är väl nöjd med tvätten?

Ja, kära Ni, den är så vit och ren, så det är ett nöje. Persil är makalöst att tvätta med. Och vilken frisk, härlig doft av kläderna!

Det känns precis, som när en duktig åskby rensat luften. Samma obestämbara friska doft!

Tack för denna gång! Med småtvätterna reder jag mig själv nu, när jag har Persil.

Den tvätten riktigt sköta vill brukar aldrig annat än

Persil

Pris 50 öre pr paket.

Lägg först i blöi i HENKO — Henkels tvätt- och hushållssoda — så underlättas och förkortas tvättningen ytterligare, oavsett tvättmetoden.

Pr paket 20 öre

Representation i Sverige:

STOCKHOLM, Engelbrektsg. 35 B.

Tel. N. 285 13.

**De velocipeder
man trivs med...**

så kan man i få ord sammanfatta
alla de goda egenskaperna hos

WIKLUNDS
VELOCIPEDER
som med solid konstruktion
förener lätt gång och för-
näm elegans.

Vid Gikt Reumatism | **Ischias Influenta** | **Huvudvärk Nervsmärtor**

användes TOGAL med snabb och säker verkan även i
hårdnackade fall och utan skadligt inflytande på mage
och tarm.

Smärtorna försvinna omedelbart, och urinsyran utskil-
jes starkt ur kroppen. Togaltabletter finnas å alla apo-
tek till Kr. 2.40 och Kr. 0.90 pr glas.

Springmadrasser
för alla ligg- o. sittplatser.

Bildynor - Stålmöbler
Bord, Stolar och Taburet-
ter. Försäljes genom her-
rar Järn- och Möbelhandl.
eller direkt från fabriken.
Landets äldsta fabrik i branschen.
Illustrer. priskurant franco.

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

SINGER
HEMMETS SYTTASKIN

PRIS
är den enda skillnaden mellan
smör
och
Arboga
smörblandning
"Mejerit"

ELANDZ

annat så i hjärnan, medan händerna syssla-
de med disk och småbarnstvätt eller
hjälpste mannen att mejsla ut de vackra trä-
sniderier, vilka pryda dörr- och fönster-
karmar i hemmet i Charlottenlund.

Ty Elisabeth Bergstrand är också skulp-
tris. På den första av de bägge utställ-
ningar hon före sitt giftermål hann med
här i Stockholm framhöll också August
Brunius hennes starka skulpturella tekniska
intresse och kunskap. »Men», sade han,
»hennes målning säger mera. Dessa bilder
av svenska bondkvinnor och florentinska
ungdomar äro drömbilder sedda genom flor
av stämning och intressanta genom den
äkta feminina grund varur de framgått.»

»Jag vet att nu för tiden duger det inte
om man inte målar på franska», säger Elisa-
beth Bergstrand med en humoristisk blink i
ögat. Hon har försökt att gå samma vägar,
men det gick rätt snart upp för henne, att
de inte voro hennes, att skulle hon få
sagt något av det hon hade på hjärtat
var det inte på franska hon borde måla
utan på småländska.

Bland hennes bilder av Värendkvinnor
och barn är det, synes mig, porträtten av
de gamla bondkvinnorna med deras sanna,
enkla, ödmjuka ansikten, vilka äro av den
största konstnärliga och mänskliga verk-
ningen. Men även den här återgivna mål-
ningen »Bruden» ger en vacker syntes av
osökt kvinnlig värdighet och behag, för att
inte tala om — vilket ju inte syns i svart
och vitt — att deras och förresten allas
koloristiska verkan är både originell och
betagande i sina djupa, klara allmogefär-
ger av blåklintsblått, gulrött och svart.

Det är Elisabeth Bergstrands avsikt att
sedan i färgproduktion samla sina målning-
ar till en sorts planschverk, försett med
förklarande text, över denna gamla Värends-
bygd hon älskar och känner som ingen
annan konstnär. Ty Elisabeth Bergstrand
har levat bland dem, som en av dem, och
inget år går utan att hon tar sig en tur dit
upp. Men även annars färdas hon mycket
omkring i vårt land. Hon har nämligen
ännu en sträng på sin båge, upptäcker
man efter en titt i fönstersmygen i hennes
atelier. Där hänger en hel kollektion av
miniatyrmålningar, mest barnbilder på el-
fenben, men även porträtt av stora.

— Det var våren efter jag varit i Falun,
berättar Elisabeth Bergstrand, och målat
Selma Lagerlöf jag kom på min egen spe-
ciella art av den konsten. Jag var inte belä-
ten med det. Jag kunde inte få fram det
klara, bleka ljuset i hennes färger och jag
gick och spekulerade på hur jag skulle bära
mig åt. Då fick min make en beställning på
en figur i brons, som skulle gjutas nere i
Italien och jag följde med honom dit ner.
Och så en dag, då jag gick på Pittigalleriet
upptäckte jag några miniatyurer av min gam-
le vän Cranach (det är inte utan att E. B.
också är influerad av honom!) målade på
elfenben, så klara och ändå varma i fär-
gen — att jag ögonblickligen tänkte: »Där
har jag Selma Lagerlöfs färger — på elfen-
ben kan jag få fram dem!»

Genom goda förbindelser lyckades hon
också få ta lektioner för den bäste miniatyr-
målaren av den gamla skolan där nere i
Florens — vars arbeten mest av allt likna
dyrbara små smycken. Miniatyrmålning är
ju oändligt olik all annan målning, men
isynnerhet i barnporträtt kan man där nå
ett resultat som i inget annat material. Just
klarheten och friskheten i barnteinten kom-
ma aldrig fram så vackert som på elfen-
benet och härpå lämnar Elisabeth Berg-
strands samling flera vackra prov. Att det
inte utesluter karaktäriseringsförmåga ser
man av ett litet gumporträtt hon har

A.D. FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och
i förhållande till kvaliteten billigast

MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSSON & LJUNGOVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

Ni vill köpa

Marks
Korsetter

Höfthållare
Brösthållare
Resårkorsetter

m. m.

Vänd Eder till

Magasin Charme

Grevturegatan 24 A, Stockholm.

**ANVÄND ICKE RAKAPPARATER
ELLER DEPIPARATORIUM**

Låt icke misspyrdande härväxt för-
därva Edert vackra utseende, men an-
vänd icke rakapparat, då denna endast
förorsakar, att håret växer fortare och
tätare liksom en häck växer fortare då
den beskäres. Det är därför som her-
rar måste raka sig varje dag och deras
skägg blir grovt och strävt. VEET är
en parfymad sammetslen creme, som
avlägsnar generande härväxt som ge-
nom ett trollslag.

Medan rakapparater och vanligt de-
pilatorium endast borttaga det här
som sitter ovanpå huden, avlägsnar
VEET även det som finnes under
huden.

Ni smörjer endast på cremen i det
tillstånd, vari den kommer ut ur tuben
och efter ett par minuters förlopp tvät-
tar Ni av den och håret är borta. Kan
erhållas till ett pris av Kr. 4.00 och
Kr. 2.25 i alla apotek och parfymaffä-
rer samt hos damfrisörer och materialis-
ter i hela landet. Engros Depot för
Skandinavien: Madsen & Wivel, Kö-
penhamn, K.

Eder nya
FILTHATT
från
"KOMPANIET"

**SOM MAN BÄDDAR
FÄR MAN LIGGA**

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderränseri

DSF Nyheter

i Kragar, Västar o. Plisséer! Spetsdukar i stort urval.

DE FÖRENADE SPETSFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL,
Grefteuregatan 13 (Hörnbutiken).

"Er man måste grundligt stärka sina nerver och giva dem näring, giv honom därför regelbundet under en månads tid styrke- och nervnäringsmedlet

Sanatogen

som är prövat och skriftligt rekommenderat av över 24,000 framstående läkare".

Sanatogen, som består av renaste mjölkäggs vita och fosfor tillför organismen ett reservförråd av kraft, varigenom varje för stor förbrukning av de befintliga kropps- och nervkrafterna ersättes.

Erhålls på alla apotek, i färg- & kemikalieaffärer.

Ett prov och utförlig broschyr om Sanatogen som stärkande medel för nervlidande, kvinnor och barn vid bleksot och blodbrist, tuberkulos, mag- och tarmsjukdomar, sockersjuka, vid allmän klenhet m. m., sändes på begäran gratis och franko till var och en.

I fylt och insänd bifogade kupong till Aktiebolaget Sanatogen, Kungsgat. 59, Stockholm.

Sänd mig gratis och franko:

- 1) Sanatogen-prov
- 2) Broschyr om Sanatogen

Nama .....

Titel .....

Adress .....

en liten pärla av inträngande blick för det väsentliga.

Den blicken i livet som i konsten håller på att försvinna — så klagade Rodin ju för Ellen Key. De flesta plöttrade bort sina liv, sade den store mästaren till den goda, gamla sierskan, de visste inte numera vad som var det väsentliga.

Skulle Rodin ställt den frågan till mig skulle jag i all ringhet svarat att för mig synes det väsentliga för en konstnär vara att i sin konst ge ett sublimerat extrakt av det egna livets upplevelser, antingen det gäller lidande eller lycka, invecklade själsrörelser eller enkla, stora känslor, och att endast i denna oavbrutna växelverkan mellan människans själ och konstnärens skapardrift hålls personligheten frisk och livande.

Elisabeth Bergstrand ger i sin konst samma svar — hur formellt lyckat och fulländat därom är det fackkritikens sak att i sinom tid ge besked — att hon ideellt sett lyckats är ett lika säkert och visst faktum, som det vackra hem, vilket står i bokskogsranden därnere i Charlottenlund, som ett minnesmärke över hennes och hennes makes allt besegrande skönhetslängtan.

ANNA LENA ELGSTRÖM.

Stockholm ligger i Småland.

Överraskande upptäckt som följd av Iduns ortsnamnstävling.

ATT STOCKHOLM LIGGER I SMÅLAND är ett faktum, okänt åtminstone för de flesta. Men det har blivit uppenbart genom Iduns tävling om de egendomligaste ortsnamnen i Sverige. Hr. Axel Hillert i Vimmerby står för uppgiften att det i Geta-puliens landsända finns ett torp som av storhetsfluga eller andra skäl döpts till att heta Stockholm. Hr. Hillert har förresten skickat in en lista på flera hundra namn, och bland dem så många lustiga och ovanliga, att ett av de tre prisen går till honom. Här några prov ur hans samling: Herrklumpen, Fruntimmersklumpen, Käresta, Biskopsvrak, Brackköping, Prästköp, Dans, Film, Dödfisketräskhed, Tjäderägg, Sillhövda, Salomonsbesök, Å, Ope, Ora, Ya, Yg och Sörflärkemiddagsberget. Så komma vi till fru Eva Timms i Tärna ordförteckning omfattande ett hundratal namn. Även på fru Timms lista finnas så många goda namn, att red. funnit den värd att belönas med pris. Eller vad sägs om Bårhus och Bustorget? Namnen äro inte vidare trevliga men måste sägas ha ett visst mått av originalitet. Roligare äro då Kardusen, Mesosten, Aldriensmul, Ölkannbo, Ladysmitt och Himmelriket.

Den tredje pristagaren, som föredragit att dölja sig under signaturen »Reslysten», har under sina färder i olika delar av landet lagt en mängd kuriösa namn på minnet, t. ex. Prästbordet, Ölsund, Smöråker, Sillbo, Slinghestergöl, Anabränd, Hundstugan, Fremlingshem, Pussen, Älskebo och — ett ord som passar förträffligt i en ortsnamnstävling — Ordsbo. Reslysten ombedes uppgiva namn och adress, så kommer det utlovade priset, Carl Larssons praktverk »Svenska Kvinnan genom sekler» att omedelbart tillställas henne eller honom.

Om tävlingen kan sägas, att den rönt ett synnerligen livligt intresse och lämnat gott resultat både kvantitativt och kvalitativt sett. Många namn ha kommit till användning av flera tävlande, så t. ex. de roliga Komtillmätta och Kol Pelle.

**Silkeslent,
glänsande hår**

luftigt, poröst och lättfriserat men på samma gång rent och med en härlig doft, se där resultatet av

F. PAULI'S

**AZYMOL-STIMULUS
Schamponeringspulver**

Vårsäsongen är inne

och då gäller det att tänka på att skaffa nya förnödheter av manufaktur, korta varor m. m. Vår katalog ger Eder möjlighet att göra förmånliga inköp; stort lager att välja på, stor sortering av speciella säsongartiklar, goda kvalitéer, billiga priser, redbart bemötande, — Med katalogen följa närmare upplysningar om vår pågående stora pristävling, där första priset är 5,000 kr. kontant. — Sommarkatalogen erhålles på begäran gratis och portofritt. AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.

Stockholms Nya Järnsängfabrik.
Rekommenderar sina tillverkningar av Järnsängar, Sängkläder, Ottomaner, Comfort-soffor, Täckor, Kuddar såsom varande de bästa i handeln förekommande. Kontor & Utställning: Norrlandsgatan 16, Stockholm. Telefoner: 7856, 12992, Norr 7181.

Barnkläder
för Gossar o. Flickor 1—16 år.
OBS! Eget och svenskt fabrikat.
OBS! 25 Västerlånggatan 25, Stockholm.
Stort urval för konfirmander.
Nancy Cederberg.

Forlang udtrykkelig

**BARDIN'S
POUDRE DE PERLES FINES
PARIS**

Fås i alla Parfymaffärer, Apotek och Färghandlare.
Engros-Depot Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Ressällskap

genom Iduns reseförmedling.

Ressällskap till Marienbad önskas medio juni. Svar till Nöje och rekreation.

Iduns korrespondensklubb.

Ensam, tänkande, självförsörjande kvinna, intresserad av hem och friluftsliv, litteratur, musik etc. önskar genom korrespondens komma i kontakt med själsfrände. Svar till 33 år.

Redovisning

B. E. har genom Idun mottagit kronor 10:— från Idunvärd och ett paket kläder från Wahlgren, Sibyllegatan 20.

Bedrövad medmänskliga har erhållit kronor 5:— från Anna-Dagmar, Kalmar, 5:— från M. P., Ludvika, och 5:— från A. E., Gullberna. Summa kronor 15:—.

Till H. T. har från A. E., Gullberna, inkommit kronor 5:—.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Jag är s. k. oäkta barn, född 1896. Min far betalade för mig tills jag fyllt 15 år, men hade dess förinnan gift sig med en annan än min mor. Han är död, men hans hustru lever. De ha inga arvingar inom äktenskapet. Nu vet jag att han efterlämnar förmögenhet. Äger jag arvsrätt till någon del därav nu eller framdeles? Vad är i så fall att göra för mig, då min mor saknar alla skriftliga bevis från min far?

S. B. 1896.

Svar: Ni äger ingen arvsrätt efter Eder fader, såvida Ni icke är att anse såsom trolovningsbarn.

Fråga: 1) Hur ställer sig arvsrätt för hustrun i ett fall som nedanstående?

Äktenskapet ingicks år 1923. Mannen var änklings utan släkt och med inbördes testamente från förra hustrun. Mannen medförde i boet fast egendom och kapital. Hustrun medförde lösöre.

2) Hade mannen rätt att utan hustruns (2:0 gift.) medgivande bortdonera sitt kapital?

3) Hur skall hustrun lagligen styrka äganderätten till det hon medfört i boet?

Helårsprenumerant.

Svar: 1) Avlider mannen utan bröstarvingar, föräldrar, syskon eller dess avkomlingar samt utan att genom testamente annorlunda hava förordnat, ärver hustrun hela kvarlåtenskapen efter mannen dock med iakttagande av att det från första äktenskapet förefintliga inbördes testamentet skall lända till efterrättelse.

2) Är den egendom mannen

Gikt

ischias, reumatism, nervsvaghet, blodbrist, dålig aptit och matsmältning, åderförkalkning och ålderdomssvaghet

bekämpas effektivt med

MIRADIUM

Sjukdomen måste icke endast lindras utan de skadliga ämnena måste utdrivas, och det gör radium, som dödar de sjuka cellerna och bildar nya livskraftiga celler. Utvärtes användes Miradium-salvan som hastigt fördrivar smärtorna. Pr tub Kr. 3.50. Invärtes användas Miradium-pastiller eller tabletter. På apoteken å Kr. 6.50.

Solidar

Tvätt-Extrakt

Tvätt med Solidar

gör kokning och gnuggning överflödig. Se bruksanvisningarna. Märk noga priserna:

52 öre pr 1/1-paket

27 öre pr 1/2-paket

och att dessa innehålla minst resp. 80 och 160 gr. torr tvål pr paket.

medfört i boet icke genom äktenskapsförord förklarad såsom hans enskilda äger han icke rätt att genom testamente förfoga över mer än hälften av sagda egendom. Den andra hälften tillfaller hustrun såsom hennes giftorättsgods.

3) Det får hon göra genom sina under edsansvar avgivna uppgifter i bouppteckningen.

Fråga: Vill Idun giva mig ett gott råd, till vem jag skall vända mig, för att få byggt en sportstuga på 1 rum, kök och förstugvist incl. tomt för 2.000:— kr. Tacksam för hjälp härmed är

Kvinnlig kontorist i Göteborg.

Svar: Bäst att vända Er till

någon av våra många byggnadsfirmor. Idun har vidtalat och kan rekommendera Forssjö Trävaru A.-B., Katrineholm, som gärna står till tjänst med upplysningar och är förberedd på Er fråga.

Fråga: För omkring 15 år tillbaka, kom min man på obestånd och måste göra konkurs, med anledning härav erhöj jag boskillnad, frågas nu huruvida det som tillkommit i boet efter denna tid är utmättningsbart för mannens skulder.

Prenumerant.

Svar: Den egendom Ni efter boskillnaden förvärvat är ej utmättningsbar för Eder mans skulder, som han gjort för egen del men väl för sådana, som han

måste anses hava gjort för Eder gemensamma räkning.

Fråga: Var snäll säg i Idun vart man skall vända sig för att få köpa vackra blixtsömster? Vilka 5 färger härtill passa bäst ihop?

S. R.

Svar: Vänd Er till Birgittaskolan, E. Glantzberg, Beridarebansgatan 21, Sthlm. Där kan Ni erhålla blixtsömster till såväl vävnad som broderi samt upplysningar om färger.

Fråga: Vilka badorter i England äro trevliga med lugnt läge och ej för höga pris. Möjligen någon bra badort i Österrike? Tacksam för svar till

Semester.

Svar: Alla de stora kända badorterna, Margate, Eastbourne, Hastings, Bournemouth o. s. v. äro ju trevliga, om också inte så lugna och billiga. I Cornwall och Wales finnas många små badorter att välja på, där det inte är så dyrt. Vi kunna nämna Penzance (Marine hotel) i en vacker trakt och Mumble. Vänd Er annars till någon resebyrå för upplysningar. I Österrike finnas många kända badorter men där är mycket dyrt för närvarande. I Tjeckoslovakiet är det billigare, och där kan nämnas en kurort norr om Prag, som är både bra och billig, Bilin. En annan är Schreiwaldau i Tatrabergen. — Tjeckoslovakiska byrån, Flemminggatan 20 B, lämnar goda upplysningar angående landet och dess orter.

Fråga: 1) Kära Idun, var vänlig giv mig råd angående val av tapeter, gardiner och draperier till vardagsrum, vars storlek är 5x6½ m. med 2 fönster åt väster. Pol. mahognymöbel i Karl Johansstil, möbelyg lika med prov, mjuk matta på ljusgrå botten med mönster i rosa, blått, brunt och svart,

2) samt val av tapeter och möbelyg till matsal, storlek 4x6 m. hög vit panel och parkettgolv, 2 fönster åt väster, mörkbrun ek-möbel, draperier och gardiner lika med prov., röd wiltonmatta med mönster i beige, blått, grönt och svart. Skjutdörrar mellan dessa båda rum. Officersfru.

Svar: 1) Till det prov på möbelyg ni skickat och enligt rummets övriga utstyrelse, skulle tapeter i grått, ej för mörka och utan framträdande mönster, vara passande samt gardiner i samma färg som de hallonfärgade ränderna i möbelyget. Draperier i mörkgrått, grovt s. k. broderlinne med enkla hälsömmar och med eller utan broderi.

2) Möbelyget på matsalsstolarna kan vara mörkt, rödbrunt skinn eller också gobelängtyg i mörka diskreta färger. Tapeter i beige utan mönster eller mycket dämpat sådant.

Fråga: 1) Har två mån. ledigt i sommar och ville gärna under den tiden lära matlagning så grundligt som möjligt. Hur få något, där verkligt effektivt undervisning kan påräknas? Vilket vore bäst hushållsskola eller hem? — Ej rädd för arbete!

2) Kan 35-års dam, som finner det shinglade håret praktiskt och vackert, begagna det, utan att det skulle se ut som ett försök att verka yngre än man är? Kanse det "herrklippta" skulle vara lämpligare?

Eda fjällbo.

Svar: 1) I en hushållsskola får ni nog den bästa undervisningen,

"Ryggsrott"

är den vanliga, akuta formen för muskelreumatism.

Lindring och hel befrielse från reumatiska åkommor och nervsmärtor vinnas genom Globoid, ett läkemedel av otroligt kraftig verkan. Likväl har det ej den minsta menliga inverkan på mage eller hjärta. Häri ligger Globoids företräde framför andra smärtstillande medel. Globoid är helt enkelt en vetenskapens triumf!

Utän smak äro Globoidtabletterna dessutom genom sin ovala form synnerligen lätta att intaga.

Globoid säljes (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å ½ gram till ett pris av kr. 2:30 och 1:25 pr flaska.

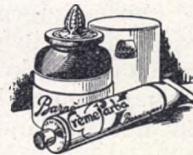
Skön är våren....

Även ungdomens vår, då människan strålar av hälsa och skönhet.

Bevara Eder ungdomlighet, vårda hyn med en god hudcrème.

Parnängers
Crème Parba
(dag-crème)

Twilfit

DEN DAM, som en gång köpt en Twilfitkorsett, finner genast att den är ytterst behaglig att bära, tack vare den enastående böjligheten hos spiralfjäderna. Samtidigt ger Twilfitkorsetten den mest eleganta och behagliga figuren, ty den är perfekt skuren och särdeles välsittande. Finnes i hundratals modeller med och utan shörning. Illustr. kataloger gratis och portofritt.

Försäljes endast hos
A.-B. TWILFIT,
Nybrog. 11, Stockholm.

Fetmans problem löst.

Behandling av fetma har hittills i huvudsak bestått i en reglering av födas beskaffenhet förbunden med ett dagligt mått av kroppsrörelse.

Fetma låter sig emellertid i många fall icke avlägnas med denna behandlingsmetod, beroende på att fetma ofta orsakas av störningar i ett flertal innersekretoriska körtlar. Man har nämligen funnit, att kroppens förmåga att utnyttja födoämnen minskas genom bristande funktion hos dessa körtlar, varigenom onormal fettavlagring uppstår. För att fetma således med framgång skall kunna bekämpas, måste kroppens ämnesomsättningsförmåga ökas, och detta kan endast ske genom tillförelse av körtelsekret.

På grundval av denna erfarenhet har Dr. Georg Henning framställt sitt preparat Lipolysin. Lipolysinet har blivit kliniskt prövat, och svenska läkareauktoriteter ha offentligt bestyrkt medlets fulla effektivitet.

Lipolysin säljes endast å apotek och tillhandahålles i förpackningar om 40 tabletter till Kr. 8:50, om 100 tabletter till Kr. 20:—, 1—2 tabletter 3 gånger dagligen är normal dos. Vit förpackning för män, röd för kvinnor. Prospekt på begäran från Elefantens Droghandel, Stockholm.

**LIPOLYSIN
MOT
FETMA**

Alltid

ett lindrande och oumbärligt medel mot skrämor, röda och spruckna händer, hudirritationer, förorsakade av blåst och sol, samt vid hudlöshet hos små barn.

**Chesebrough's
Vaseline**

skyddar, lindrar och helar. Klöverblad-varumärket skall finnas på varje tub eller burk.

men kurserna där äro sällan så korta som två månader. Dock vid Strängnäs Husmodersskola gives en sommarkurs fr. 16 juni till 16 augusti.

I ett hem kanske just på sommaren maten är mera enförmig för att grundlig lärdom skall kunna inhämtas på kort tid. Ett sätt är att försöka komma till ett större pensionat och arbeta med i köket ett par månader.

Se för övrigt annonser i Idun.
2) En 35 års dam bör vara så pass självständig att hon anlägger sådan hårfrisyr hon själv tycker bäst om. Angående kortklippt hår är det förra sättet vackrare och mer klädsamt än det senare.

Fråga: Jag är bosatt i en villa, belägen i en utkant av Göteborg. Till villan hör en mindre trädgård. Varje vår och försommar utgöra gräsparvarna, dessa luftens råttor, ett sannskyldigt plågoris. Om ej de nysädda landen mycket omsorgsfullt täckas med fisknät, äro de genast färdiga att plocka upp allt som satts i jorden. Jag vore synnerligen tacksam om någon visste något råd för detta. Att skjuta dem med hagel låter sig nog ej göra, emedan villan ligger inom staden. Kan man möjligen lägga ut något lämpligt gift?

Vän av småfåglar, men ej av sparvar.

Svar: Enda sättet är att skrämma bort fåglarna. Om ni ej får skjuta, så försök skrämma dem på annat sätt, t. ex. genom en s. k. harskräma. Sätt upp fågel-skrämmor i närheten av landen med dinglande glasbitar på armarna och annat som av vinden föres ut i luften. Gift duger ej.

Fråga: 1) Varmed skall jag ihopsätta ett litet fint antikt arbete av porslin, vilket jag råkat stöta till så att en liten bit gick loss?

2) Vilket tyg kan vara passande till sportdräkt? Behöver en kostym för vintersporten (skidåkning) samt under sommaren cykelåkning. Asta.

Svar: 1) När det endast är att fastsätta en enda bit lönar sig ej att själv bereda cement för porslinslagning. Köp hellre något lämpligt lagningsmedel i en kemikalieaffär, där Ni kan få alla upplysningar om sådana.

2) Hemslöjdsvald är ett utmärkt material till vintersportdräkt. På sommaren väl varmt, men får ni ha så mycket tunnare under.

Fråga: Bästa Idun! Vi äro två systrar, 20 och 21 år, bildade och intelligenta, med trevligt sätt och utseende, men i saknad av bekanta i Sthlm. Kan "Ebon" eller någon annan av Iduns vänliga läsare giva upplysning om någon trevlig förening, helst där det idkas kulturell dans? Tacksamma för svar äro

Norrländskor.

Svar: Kanske Kulturella Folkdangillet skulle passa er. Skriv till sekreteraren för detsamma, Box 15, Stockholm 2, och gör era förfrågningar.

Fråga: I nr 11 för i år står ett par adresser å rekreationsorter i Tyskland (Sanatorium Hochstein, Oberschreiberbau) och Schweiz, (La Violette, Chexbres), vore det möjligt få några personliga upplysningar om dessa ställen? I så fall kanske jag kan få veta i brevlådan vart jag skall vända mig. E. S.

Svar: Just nu fått veta att sanatoriet Hochstein ej längre är under sin gamla ledning och kanske upphört. Vilohemmet i Schweiz står under ett par sjuksköterskors ledning och kan rekommenderas. Skriv direkt dit och begär referenser.

Fråga: Vill någon välvillig ge mig anvisning på angenämt pensionat eller familj för semester-tiden 17 maj—15 juni, helst sö-

Ett sedan mer än 10 år prövat

och allt mer använt preparat framställt ur frisk hjärn- och nervsubstans.

PHOSPHO-ENERGON

har visat sig vara av *mycket god verkan* vid samtliga svaghetstillstånd, vid

Nervositet   Neurasteni
Överansträngning   Melankoli

Phospho-Energon höjer snabbt energin och arbetsförmågan, ökar aptiten och bidrager även till en god sömn.

För en överansträngd och försvagad organism är en Phospho-Energon-kur synnerligen välgörande.

Phospho-Energon är ovärderligt för personer med intellektuellt arbete.

Förekommer i form av Phospho-Energon-piller — såväl med som utan järn — i burkar om 100 och 300 piller på varje apotek.

derut. Hade tänkt få fara med Iduns sällskapsresa, men får avstå. Kanske förnyas den ett annat år?
Ann-Mari.

Svar: Vet ej om ni med söderut menar endast i Sverige eller kanske också Danmark. Lämnar därför ett par adresser i vårt eget land och en i Danmark.

Pensionat Solelid, Mullsjö.

Sollidens pensionat, Smålands Taberg.

Pensionat Bodal, Aalsgaard, Danmark, nära Helsingör.

Fråga: Vi har en Karl Johanssoffa i päronträd, samt 6 stolar från början av adertonhundratalet. Samt en klaffbyrå i mahogny från samma tid. Vad kunna de vara värda, eller vad kunna vi

beräkna för dem, om vi skulle sälja dem.

Gammal lösnummerköpare i Göteborg.

Svar: Det förefaller som om era möbler voro ganska värdefulla, men att uppskatta deras pris utan att veta i vilket skick de äro, är nästan omöjligt. Ni

Nordiska Kristallmagasinet

DROTTNINGGATAN 71 - KUNGSGATAN 7

Nyheter i alla sorter av

KRISTALLVAROR

Rikt slipade, vackra graveringar. Serviser, Skålar, Jardiniärer, Karaffer, Bonbonniärer, Toalettgarnityr m. m. i rikhaltig sortering från landets förnämsta bruk.

ABSOLUT LÄGSTA PRISER!

Gammal antik KRISTALL-SERVIS (Argentinsk) säljes 50 % under gällande dagspris.

Oatine

ANVÄND DENNA MILDA OCH FINA PRODUKT OCH ERFARENHETEN SKALL VISA ER, att det oskyddade fordrar OATINE, ty huden håller sig elastisk och mjuk, och bildandet av rynkor samt sträv och hård hud undviks. OATINE ingimedes och avtorkas och smuts, som tärer på huden, avlägnas. Sol, blåst och tvål göra huden torr. Låt OATINE nära och skydda, så att den nya huden, som ständigt bildas, bevaras mjuk, glatt och vacker. Begär uttryckligen OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbel innehåll Kr. 5:—.

**Oatine
SNOW**

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och vålluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å Kr. 2:50 och Kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.

Nederlag: Stockholm, Luntmakaregatan 79. Tel. Vasa 142 24.

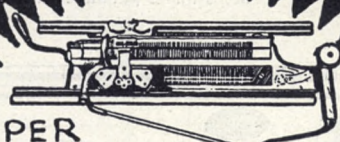

DET OTROLIGA H A R H Ä N T

att arbetet på att förbättra *Melange* märkets kvalité har lyckats. Detta högt skattade märke har dock alltid överträffat sina efterlikningar och är känt av alla som margarinet med mersmak. Framställningen sker efter metoder, som göra, att *Melange* är den förnämsta produkten på sitt område i hela världen.

Begär *Melange* i originalpaket, försett med ovan avbildade märke.

A·B·P·E·R P·E·R·S·S·O·N·S S·T·I·C·K·M·A·S·K·I·N·E·R

överglänsa
alla andra fabrikat.

Svenskt arbete. Svenskt material.

30 års erfarenhet. 20 års garanti.

Säljas på bekväma avbetaln.-villkor till sänkta priser.

A·B·P·E·R·P·E·R·S·S·O·N·S VÄF- och STICKMASKIN

Fack 517. Stockholm 1.

bör därför vända er till en affär för antika möbler och om möjligt förete fotografi av möblerna, eller om ni kan få någon sakkunnig person att komma och se på dem och värdera dem.

Fråga: Var finnes i norrländska eller norska fjällen något utmärkt, ej för dyrt pensionat där en dam kan påräkna trevlig sommarvistelse? 27 år.

Svar: I Norge kan nämnas: Gjörlien pr. Lillehammar, Bøe somerpensionat, Vinstra station i Gudbrandsdalen, Dahls pensionat, Gunstad, Ringeber station i Gudbrandsdalen. I Jämtland: Edsåsens fjällpensionat, Undersåker. Klocka i närheten av Anns station. Hedmans pensionat, Hållands station.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

I roende flicka ombedes uppgiva namn och adress.

FRÅGOR.

Kan någon av Iduns läsare lämna uppgift på någon hygglig familj eller något lämpligt pensionat i hälsosam trakt av Norra Tyskland, där man med fullt förtroende skulle kunna inackordera en femtonårig pojke. Skulle framför allt vilja vara viss om att god och tillräcklig föda gives, då jag tror att detta är den svåra punkten när det gäller att finna en bra inackordering i Tyskland. *Gymnasistamma.*

En fråga: Jag vill så gärna göra en fråga för att få råd och kanske även hjälp av någon av Iduns många läsare. Jag är änka med femtonårig dotter och har sedan min man — som var änkeman när vi gifte oss — dog, arbetat och hållit hemmet samman åt fyra styvsöner, som nu alla äro ute. Var och en av dem har sina egna intressen och vi äro, min dotter och jag så gött som hemlösa, vilket gör att vi äro i behov av sysselsättning för att därigenom bli i stånd att skapa ett hem för oss båda. Som jag är van vid större hushåll har jag tänkt mig kunna sköta ett brukshushåll, mindre barnhem, skolhushåll eller dylikt. Litet bohag finnes. Vore mycket tacksam om någon ville lyssna till denna min bön.

Ensam moder med dotter.

När man har fyra, låt vara styvsöner, förefaller det som om man kunde kräva att dessa hjälpsin gamla hemlösa mor.

Under min semester i sommar skulle jag så gärna vilja komma i ny omgivning. Frågar därför hövligt om bland Iduns läsare finnes någon vänlig husmor, som skulle vilja mottaga mig på 2 à 3 veckor mot ersättning? Visserligen finns det pensionat att inackordera sig på, men detta tilltalar mig inte. Jag skulle hellre vilja komma i familj, om det vore möjligt. Jag är 23 år och självförsörjande och lämnar gärna närmare upplysningar och referenser. Tacksam för svar och råd. *Semesterglädje.*

Äro alla äkta män egoister?

Jag har varit gift i 20 år. Min man är 13 år äldre än jag. Jag har under värt äktenskap sökt vara honom behaglig, läst högt dagligen och då ofta för mig alldeles ointressanta saker, hjälpt med skrivgöromål vid behov så mycket jag kunnat, och dessutom månat om honom på alla vis, så mina väninnor tycker han är bortskämd. — Våra naturer äro tyvärr så olika, vilket alla är väl-lat tråkigheter, men på senare tid tycker det bli ännu besvärligare.

För gas och elektriskt

För att rätt utnyttja värmen och sålunda spara gas eller elektrisk ström måste kokkärlen vara speciellt tillverkade för gas-spis eller elektrisk spis. Skultunas kärl äro konstruerade så att de i hög grad tillvarataga värmen varigenom uppvärmningen sker snabbt med minsta möjliga värmeförbrukning.

Köp Skultuna Kokkärl!

Skaftet lossnar ej på Skultunakärlen, som genom helpressning fått sidorna lika tjocka och starka, som bottarna.

Skultunakärlen äro starkast, enär de helpressats, äro hållbarast på grund av materialets förstklassiga kvalitet, slitast minst, då den hårda bearbetningen gör godset tätare, rengöras lättast till följd av den omsorgsfulla slipning och polering varje kärl erhåller, innan det gå ut i handeln.

Skultuna

Kronan med Sigillet
äro Eder garanti.

Fråga: Jag har en ren och frisk hy men ganska ömtålig, och som efter tvättning kännes torr. Vilken tvål bör jag använda? Har provat flera av de i marknaden mest bekanta tvålarna, men ej funnit någon som är lämplig. *Mademoiselle X.*

Svar: Alla, som ha en frisk och vacker hy, bör för att bibehålla densamma använda sig av en ren neutral tvål, fri från alla främmande tillsatser. En tvål som uppfyller dessa anspråk är Tefaltvålen. Den är mild och behaglig med kraftig löddringsförmåga även i hårt vatten samt ytterst välgörande för huden. *Hudspecialist. (Annons)*

De små krypen håller man på lämpligt avstånd med *Kamerjäger*, det bästa medlet för utrotande av loppor, löss, mal, flugor, kackerlackor och skäktor. Till salu i alla kemikalieaffärer. Pr ask 0:65 och 1:25.

Maken är tungsint och dyster, vill aldrig gå bort eller se främmande hemma. Jag har däremot behov att träffa människor, särskilt sedan barnen kommit i skolan. Och vore så tacksam om han gjorde mig sällskap bort någon gång. (Jag älskar ej kafferepsumgänge.) Bli vi bortbjudna, vilket mycket sällan inträffar, går han ej med, eller, i lyckligaste fall, går han med för min skull. Som han då beklagar sig över "offret" i oändlighet och sitter borta med dåligt lynne, kan jag ej ha något nöje härav. Ber jag, efter veckors övertänkande när jag skall våga fråga, få se några eller någon familj hos oss och i all enkelhet, som ju är det roligaste och ej så dyrbart, blir han ond och på dåligt lynne flera dagar samt nekar. — Skriver någon kvinnlig släkting och vill gästa oss några dagar, vilket händer högst ett par gånger årligen, vågar jag näppeligen taga emot, ty då visas henne öppet ovilja. Att ungdomen i hemmet behöver någon förströelse tänker han ej heller på. —

Finnes några av Iduns läsarinnor som äro i liknande ställning? Är det min plikt att finna mig härutinnan och har kvinnan ingen rätt att begära det mannen skall böja sig något för hennes önsningar? Hade dessutom omkr. 40,000 kr. i boet, som jag aldrig begärt få disponera.

Äro alla äkta män egoister, eller äro mina anspråk orimliga?

Ledsen hustru.

En gammal ödegård.

Gammal och grå var gården med den där oförlitliga färgen, som endast solen, vinden och tiden i förening kan giva. På taket växte gräs och maskrosor. Men fönsterrutorna voro utslagna och i stället för dörr fanns endast ett stort gapande hål. Ingen rök steg ur skorstenen.

Vi hade förälskat oss i den där gamla gården en försommar, när de stora hängbjörkarna voro ljusgröna och lindarna blommade. När de gamla knotiga vildaplanas blommor skymde undan de trasiga fönsterrutorna, och solrosor och brandgula liljor kommo de gamla grå väggarna att lysa varmare och klarare i färgen än någonsin, och krusmynta och hjärtansfröjd doftade i kapp med syrenor och hägg.

Vi hade drömt om att en gång bli så rika, att vi skulle kunna köpa den gamla gården och bo där. Vi hade drömt om att få draga in i de gamla låga rummen och fylla dem med liv, sång och glädje, att släpa dit vackra gamla skåp och kistor och böcker och tavlor i oändlighet. Att låta solen och vinden fritt spela in genom fönster och dörrar och blåsa ut allt gammalt och unket. Vi hade tänkt oss hur det skulle vara att vakna om morgnarna och höra stararna sjunga i de väldiga gamla hängbjörkarna utanför och höra göken ropa från storskogen. Vi hade drömt om att om aftnarna få sitta på trappan till vår egen ägande gård och se solen gå ner bakom skiftande blåa höjder, höra forsen brusas där nedanför och försöka räkna timmerstockarna, som kastade sig utför branten.

Allt detta hade vi gått och tänkt på och drömt om en hel ljus försommar. Men så fingo vi höra, att gården stod öde och tom därför att lungsoten härjat så våldsamt där inne. Den ene efter den andra hade sjuknat och dött och burits bort. Det var som om sjukdomen funnits i själva de gamla grå väggarna. Ingen kunde stå emot den. Ingen människa vågade flytta in i en gård, där döden gästade så många gånger. Barnen gingo långa vägar för att slippa gå förbi den. De påstodo

att det spökade där inne. Och de gamla gubbarna blottade gärna sina vita huvuden, då de gingo förbi. Det var värden för det stora okända, för döden, som kommo dem att göra det. Lungsotsskräcken är utbredd och den grep till en viss grad även oss. Vi drömde inte längre om att en gång bli ägare till den gamla gården, men vi beundrade den omätligt, och sörjde över dess öde. Oemotståndligt drog vi dit. Och ibland kunde vi under de klara sommarkdagarna, när älven sjöng och fjärlarna dansade i solen, sitta flera timmar i sträck nere vid älvrädden och fantisera om alla dem, som bott i gården.

Vi tänkte oss, hur stugan för länge sedan byggdes av unga, friska och glada människor, hur släkte efter släkte fötts, levat, älskat och lidit inom dessa gråa väggar. Vi tänkte på de små barnen, som sprungit och lekt bland blommorna och på katten, som solat sig på förstutrappan. Och de unga, som suttit på gung-

brädet under den blommande linden i ljusa sommarkvällar och talat om kärlek och lycka. Hur allting hade varit frid och glädje, ända tills sjukdomen kom smygande. Var kom den ifrån? Hur kunna människor bli sjuka i denna höga rena luft bland stigande blåa åsar och mäktiga skogar?

Den enda affär i Sverige som säljer

Kristaller
från eget bruk
direkt till allmänheten är

SVENSKA KRISTALLAFFÄREN
GÖTEBORG STOCKHOLM MALMÖ
Ö. Hamng. 27 Vasag. 23-25 Söderg. 10
(Auditorium)

Nyöppnad avdelning för försäljning av vårt bruks tillverkningar av ordinar hushållsglas.

No. 100

Hip Reducer
för erhållande av smärta
höfter.

No. 102

Diaphragm
för att bli slank om livet.

No. 106

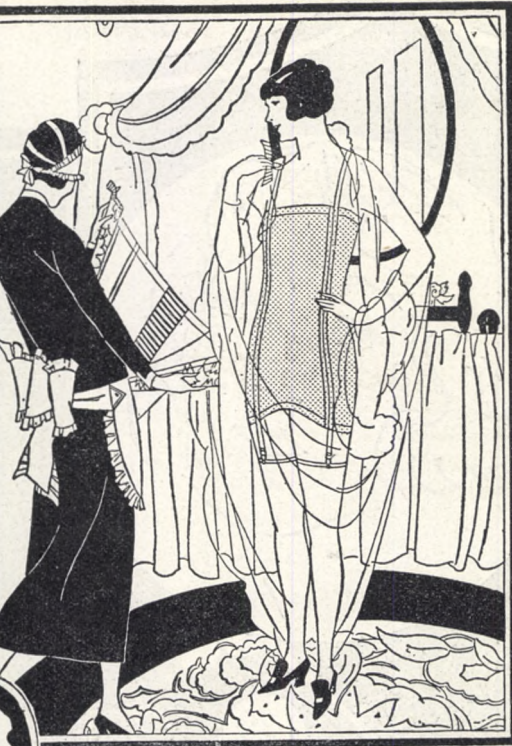
Kleinerts Miracle
Combination
för höfter och midja.

Kleinerts Badmössor
äro de vackraste.

NEW YORK.

Fabrikanter av badmössor, ärmlappar, Jiffy baby-byxor, sanitets-artiklar, förkläden, allt av renaste gummi. Märket "Kleinert" är en garanti för prima varor.

No. 105
Kleinerts Miracle Combination.
Höft- och bröst-Reducer.

No. 208
KLEINERTS
CHIN-REDUCER
för avmagring
av hakan.

Kleinerts Miracle Reducers

äro kända över hela världen.

Kleinerts Miracle Reducers

tillverkas av rent Para-gummi utan blandning
av andra substanser.

Kleinerts Miracle Reducers

böra anskaffas av varje dam, som vill vara slank.

Kleinerts
Welded Dual Rubber
MIRACLE
TRADE MARK
RE-DUC-ER

I. B. KLEINERT RUBBER CO.

LONDON.

PARIS.

KÖPENHAMN.

Kleinerts Miracle Reducers fås i Stockholm hos:
Nordiska Kompaniet **H. M. Drottn. Hovlev. A.-B. Svenska Korsettfabriken**
Korsettavdelningen **Jansson & C:o**, samt Filialer i landsorten

PARFUMERIE
L'HELIOTROPE

Karlavägen 12, Sthlm

(mitt emot Engelbrektskyrkan).
Tel. Norr 134 01.

Franska parfymier

Fantasiekammar

Toilettartiklar

**Fyrtornets
Konserver**

för smörgås-
bordet

rekommenderas

RADHES ANJOVIS i ostronsås.
FYRTORNETS SARDINER.
KAVIAR. MAKRILL. SILL i olja.
APTITBITAR, VINGASILL i diil.
Fyrtornets märke garanterar högsta
kval. Tillse att "Fyrtornet" finnes.

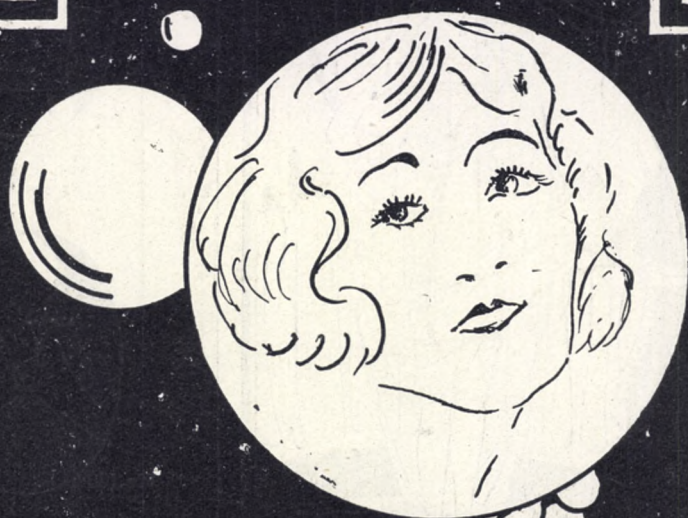
**HUSHÅLLS-
MANGEL**

Kr. 35:—

Ny idealisk uppfinning!

Säljes under garanti och åter-
tages om ej till belåtenhet.
Ensamförs.: Harald Andrén,
Slussplan 9, 3 tr. Tel. 16768.
Ill. prospekt gratis o. franco.
Agenter antagas.

RuBe

Strålande vacker

skimrande av färger är den såpbubbla barnet blåser. Och strålande av hälsa och liv är den hy, som underhålles och vårdas med ERASMIC ÖRTTVÅL.

Erasmic — den förnåma engelska tvålen, vilken här säljes billigare än andra förstklassiga tvålar — är tillverkad av finaste tvålämne och är redan hängesom det bästa man kan få för hudens hygien. Och dessutom innehåller den extrakt ur vissa irländska örter, vilka tillföra huden för dess förnyring värdefulla ämnen. Dålig hy blir genom dess inverkan ren och vacker och återfår snart sin ungdomliga friskhet. På Eder hud beror Er hälsa — på Eder hy Er skönhet. Båda vinner Ni genom ERASMIC ÖRTTVÅL.

ERASMIC ÖRTTVÅL kostar endast 75 öre.

PEERLESS
ERASMIC
ÖRT-75 TVÅL
ore

Generalagenter: Engelska Industri A.-B., Stockholm.
Kem. Tekn. Aod. Tel. N. 71 25.

De gamla hade kanske varit nöjda att få dö, att få sluta ett långt, strävsamt liv, som kanske lärt dem, att sommaren inte alltid håller vad våren lovar. Men de unga, som tyckte att livet, det strålande, härliga livet, nyss hade början; det var så vemodigt att tänka på, hur de, den ena efter den andra, obarmhärtigt mejats av och ryckts bort från livet och dem de älskat. I höstkvällarna, när de grå väggarna lyste som matt silver i månskenet, och de stora träden kastade fantastiska skuggor, när stormen gick fram kring knutarna, och vinden susade och pep i de trasiga fönster-rutorna, tyckte vi oss höra klagande ljud därifrån, och vi inbillade oss, att det var de unga, som klagade över att de måst dö, innan de hunnit taga ut det mått av kärlek och lycka, som livet bjöd.

Åter var det en strålande försommardag. Solen sken, älven sjöng och fjärilarna dansade. Det var så svårt att tänka på sjukdom och sorg och död en sådan dag, när allt ute i naturen levde, doftade och strålade som aldrig förr.

Men nu hade vi kommit för att ta avsked. Den långa vägen från Stockholm hade vi rest för att ta farväl av en gammal grå dalagård, som vi lärt oss hålla av, och som nu dömts till förgängelse.

För nu skulle gården rivas och brännas. Ingenting skulle lämnas kvar av de gamla grå väggarna, som stått så länge och sett så mycket, och som vi en gång drömt om att själva få äga. Vi hade så många vackra minnen och ljusa drömmar förknippade med den gården; vi tyckte det var, som om något mycket gammalt, mycket kärt och aldrig glömt med ens skulle ryckas bort från vårt liv. Det var så svårt att tänka, att när vi nästa gång kommo hit upp, skulle gården vara borta, jämnad med marken. Och hur skulle det gå med alla blommorna, som växte och frodades och trivdes i solskenet utanför väggarna? Skulle de trampas ner av grova skor? Och fågelbona i björkarna? Ja, fåglarna skulle väl undra och för en stund sluta upp att sjunga, men sedan skulle de draga bort till en annan gård och bygga sig nya bon. Och fjärilarna skulle väl söka sig nya blommor. Livet är ju sådant. — — —

Men vi hade dock lärt något av den gamla grå gården. Vi hade lärt, att ingen undgår sorgen. Inte ens bland sjungande skogar och dansande blåa älvar får glädjen leva ostörd. Sorgen viker inte undan för blommande lindar och ljusgröna björkar, för lummiga lönnar eller för solrosor, reseda och hjärtansfröjd. Obeveklig går den sin väg fram och tränger in även genom de vackraste och gråaste gamla väggar i världen. Rudo.

Den gryende våren.

(Reflexioner av åtskilliga anledningar.)

Den gryende våren är en glädjekälla. En glädjekälla för hög och låg, för fattig och rik, för den friske och den sjuke.

UNG DAM

med god skolunderbyggnad (gärna konstindustriell kurs), med intresse för dekorer och teckning och god blick för färg effekter sökes av välkänt affärsföretag i Stockholm. Svar till "Nu eller senare, 1925", Iduns expedition, f. v. b.

Samma hatt som i fjol —

Fjölårets stråhatt skall Ni inte slopa, utan "förnya" den med COLORITE. En enda påstrykning gör den fraiche som ny, och COLORITE, som finnes i 16 olika charmanta färger, motstår både sol och regn. Finnes i närmaste färghandel.

Colorite

Pris pr flaska
med pensel 1
krona i varje
färghandel.

Varnas för efter-
apningar.

sten

Hoffmann's
Pianinon

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Kungl. Hovlev.

Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

NOGIBOL FOTSALT

I FOTBADET

osvikligt medel mot

ÖMMA FÖTTER

Överdriven svettutdunstning och dess obehag lindras genom inpudring av armbålor och fötter med

BOREOL ARMPUDER

Ottomaner

en bädd kr. 75
två bäddar kr. 100
Chäslonger kr. 28
Ekmöbler, Skinnmöbler, Sängkläder

fraktfritt. Begär katalog. Danielssons Verkstad, Huddinge. (Etabl. 1895.)

ÄKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

Det första på dagen det bästa på dagen

är en kopp HULTMANS RENA CACAO, en absolut ren och förstklassig produkt från Sveriges äldsta cacao-fabrik, grundad 1882.

HULTMANS RENA CACAO, framställt enligt modernaste metod av finaste råvaror, säljes överallt till ett pris av

45 öre pr hg.

HULTMANS FABRIKER - MALMÖ

H. M. Konungens och H. K. H. Kronprinsens hofleverantör

Tvätt- & Strykinrättningen

EXCELSIOR

Birger Jarlsgatan 35

STOCKHOLM

Namnanrop "EXCELSIOR".

Bibehåll Eder ungdom, hälsa och energi!

Börja dagen med ett glas

ENOS "Fruit Salt"

Låt Eder första tanke varje morgon gälla ett glas vatten, kallt eller varmt, friskt skummande med en tesked ENOS uti.

ENOS "Fruit Salt" är det härligaste «invärtesbad». Tag det varje morgon för den inre renlighetens skull; precis som Ni sköter Eder yttre toalett.

ENOS verkar med Naturen, icke emot. Det är en välsmakande, skummande hälsodryck med de värdefulla och uppfriskande egenskaperna frukt i koncentrerad och ändamålsenlig form.

God hälsa är vägen till rikedom.

Till salu i samtliga apotek, hos varje färghandel och ledande diverseaffär m. fl.

Gen.-og. A.B. Platin & Co., Stockholm. E 4

ENO'S "FRUIT SALT"

Det enda äkta fruktsaltet

Lyft ditt sinne mot ljuset, mot den gryende vårens kommande härlighet. Så får du inte blott ljus i din själ, du får våren in i din själ. Du får glädje och sinnets spänstighet att taga och att bära vad dagen ger dig. Låt gärna dagen komma med arbete och möda. Du har krafter att bära den, när du har ljus och vär i ditt sinne. Och dina krafter växa med vårens krafter.

Ty våren är icke blott en glädjekälla, utan en kraftkälla. Aldrig går det så lätt att arbeta som om våren, sedan man varit ute och njutit av sol och luft, av fåglars sång och vindars spel.

Den gryende våren är en hälsokälla varur vi fritt få ösa.

Den är en glömskans källa, där vi kunna sänka ned allt tråkigt, som vill tynga våra själar.

Den är en minnets källa, varur allt ljuvligt som varit, uppstår.

Den är en hoppets källa, vars dryck ger oss kraft och mod att gå vidare. Tänk på det, du, som misströstar. Ebon.

BOKNYTT

Gamla svenska mönster å porslin, fajans och kakel samlade av Karin Persson. Norstedts förlag, pris kr. 4.75. Detta är en samling som säkert blir synnerligen välkommen hos porslinsmålarna — och dessa äro som bekant många nu för tiden, då porslinsmålning kommit så på modet. Samlingen omfattar tolv plancher i utmärkta färger av olika svenska 1700-talsmönster efter museioriginal, enkla, värdiga och med god smak valda kompositioner, som på det varmaste kunna anbefallas till amatörmålarnorna och även bli en utmärkt hjälpreda i våra skolor.

Övervinn din fruktan av Orison Swett Marden har nyligen utkommit i svensk översättning på Norstedts förlag.

Den numera avlidne förf. har med detta arbete lämnat mänskligheten ett vackert legat. Den allvarliga, men dock synnerligen lättlästa boken, som förträffligt analyserar vår tids mest framträdande lyten kommer att bli både sjuklingar och friska till värdefull hjälp. För föräldrar och pedagoger torde den likaledes vara av stort intresse, då den ingående behandlar yttringar även av barnets sjäsliv. Pris 3 kr. 50 öre.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Triste. Ja, Er mening är nog god, men dikten är för trist.

Alone har sänt oss ett mycket känsligt poem kallat Emigranter.

Det börjar så här:

Jag kommer igen när vågorna slå till storms mot den klippiga strand.

Jag kommer igen när vindarna gå med fart mot mitt älskade land.

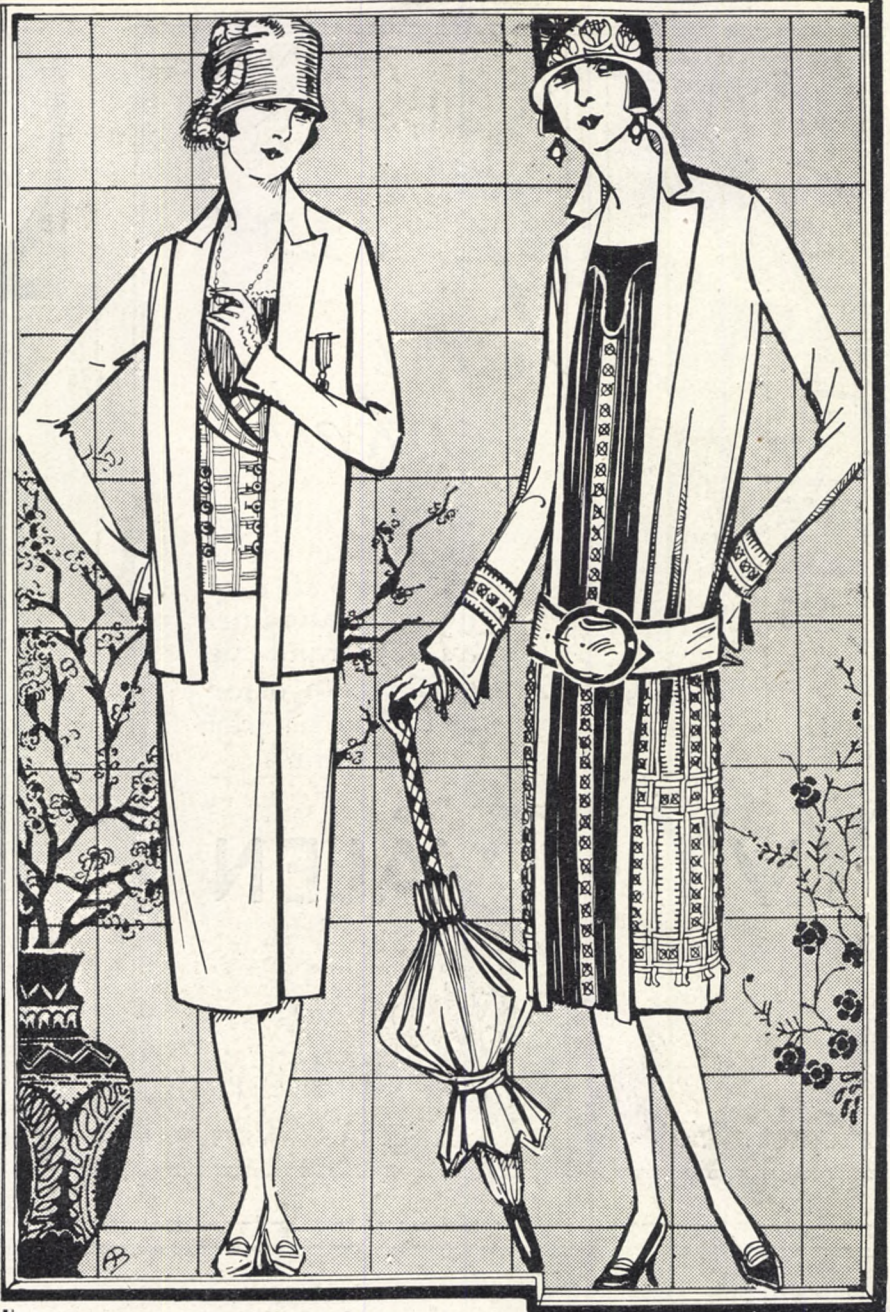
Jag kommer igen när minst du det anar — — —

o. s. v.

Det är rätt, kom igen bara Alone, helst dock i sällskap med en något mera fulljädrad sångmö.

Vårskalder och andra rimmare göras uppmärksamma på risken av att ej låta sin lyrik krönas med den vackra bild av landets monark som postverket illustrerar returmärkena med. Det är inte roligt för en liten vördikt att ligga och huttra i botten på en dragig lapperskorg.

Rudo har redan fått in sin lilla skiss.

UTSTÄLLNING

AV

COMPLETE

(Kappa med klänning)

MODET FÖR DAGEN

DRÄKTER

KLÄNNINGAR

KAPPOR

MEETHS

STOCKHOLM

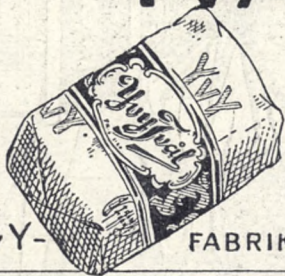
Tolmz

Nuru
enkelt

är det ej att få en ungdomligt vacker hy genom att dagligen använda den av välgörande vegetabiliska oljor och essenser framställda

YVY - TVÅLEN

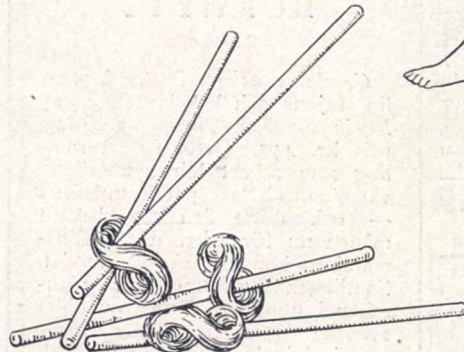

Pris 1:-kr. pr. st.

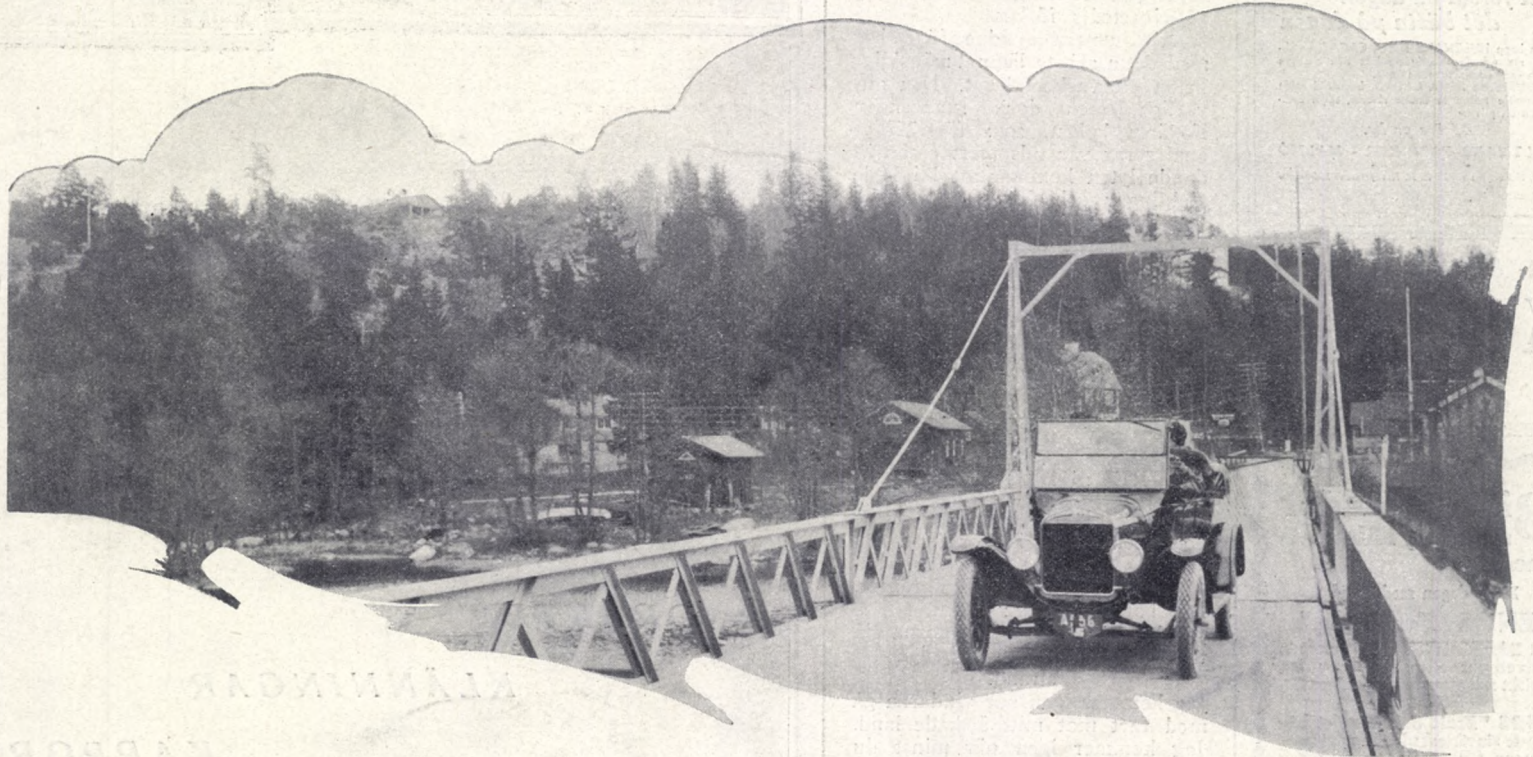
AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN, YSTAD.

Mitt bästa
MÅL
är

KRONMACCARONI

De vackra vardagarna

locka till utflykter och färder. Sök upp de små idyller, som ligga vid sidan av allfarvägen. Där möter Ni naturen i sin friska skönhet. Det är en lätt sak för Eder att tillfredsställa Er längtan ut till naturen. Ni är oberoende av tidtabeller, båtar och tåg, och Er resa blir billig, om Ni gör den i en egen Ford-vagn. På smala och dåliga vägar, var som helst kommer Ni fram snabbt och säkert med Ford.

Pris för Ford Touring kr. 1,875:— inkl. gummiskatt fob Stockholm, Göteborg eller Malmö. Exkl. leveranskostnader. Med självstart 100 kr. extra. Auktoriserade Ford-försäljare finnas över hela landet.

Ford
TOURING

S 152